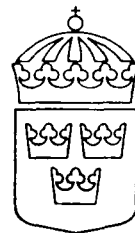

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 1102-3716

Utgiven av Utrikesdepartementet

SÖ 1998: 35

Nr 35

Europeisk social stadga (reviderad)

Strasbourg den 3 maj 1996

Regeringen beslutade den 2 maj 1996 att underteckna stadgan. Den 14 maj 1998 beslutade regeringen att ratificera stadgan och den 29 maj 1998 deponerades ratifikationsinstrumentet hos Europarådets generalsekreterare. Vid ratifikationen lämnades en förklaring att punkterna 2:6, 3:1, 10:4, 15:3, 17:2, 19:11 och 19:12 samt artiklarna 25–27 och 29–31 skulle godtas utöver tidigare godtagna bestämmelser. Sverige avgav också vid ratifikationen en deklARATION om att positiv särbehandling inte skall anses stå i strid med stadgans artikel E om icke-diskriminering. Stadgan trädde i kraft den 1 juli 1999.

Riksdagsbehandling: Prop. 1997/98: 82, bet. 1997/98: AU12, rskr 1997/98: 187.

**EUROPEAN SOCIAL CHARTER
(REVISED)**

**CHARTE SOCIALE EUROPEENNE
(REVISEE)**

**EUROPEISK SOCIAL STADGA
(REVIDERAD)**

Preamble

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and of facilitating their economic and social progress, in particular by the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Considering that in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms signed at Rome on 4 November 1950, and the Protocols thereto, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the civil and political rights and freedoms therein specified;

Considering that in the European Social Charter opened for signature in Turin on 18 October 1961 and the Protocols thereto, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the social rights specified therein in order to improve their standard of living and their social wellbeing;

Recalling that the Ministerial Conference on Human Rights held in Rome on 5 November 1990 stressed the need, on the one hand, to preserve the indivisible nature of all human rights, be they civil, political, economic, social or cultural and, on the other hand, to give the European Social Charter fresh impetus;

Préambule

Les gouvernements signataires, membres du Conseil de l'Europe,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres afin de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun et de favoriser leur progrès économique et social, notamment par la défense et le développement des droits de l'homme et des libertés fondamentales;

Considérant qu'aux termes de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950, et de ses Protocoles, les Etats membres du Conseil de l'Europe sont convenus d'assurer à leurs populations les droits civils et politiques et les libertés spécifiques dans ces instruments;

Considérant que, par la Charte sociale européenne ouverte à la signature à Turin le 18 octobre 1961 et ses Protocoles, les Etats membres du Conseil de l'Europe sont convenus d'assurer à leurs populations les droits sociaux spécifiés dans ces instruments afin d'améliorer leur niveau de vie et de promouvoir leur bien-être;

Rappelant que la Conférence ministérielle sur les droits de l'homme, tenue à Rome le 5 novembre 1990, a souligné la nécessité, d'une part, de préserver le caractère indivisible de tous les droits de l'homme, qu'ils soient civils, politiques, économiques, sociaux ou culturels et, d'autre part, de donner à la Charte sociale européenne une nouvelle impulsion;

Inledning

Undertecknade regeringar, som är medlemmar i Europarådet,

som anser att Europarådets syfte är att åstadkomma en fastare enhet mellan dess medlemmar för att säkerställa och förverkliga de ideal och principer som är deras gemensamma arv och för att underlätta deras ekonomiska och sociala framåtskridande, särskilt genom att bevara och utveckla de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

som finner att Europarådets medlemsstater enligt europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, samt dess tilläggsprotokoll, har kommit överens om att tillförsäkra sina befolkningar i nämnda konvention och tilläggsprotokoll angivna medborgerliga och politiska fri- och rättigheter,

som beaktar att enligt den europeiska sociala stadgan, som öppnades för undertecknande i Turin den 18 oktober 1961 och dess tilläggsprotokoll, Europarådets medlemsstater kom överens om att tillförsäkra sina befolkningar de däri angivna sociala rättigheterna i syfte att förbättra deras levnadsstandard och sociala välfärd,

som erinrar om att den ministerkonferens om de mänskliga rättigheterna som hölls i Rom den 5 november 1990 betonade behovet av att, å ena sidan, vidmakthålla den odelbara karaktären av alla mänskliga medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och att, å andra sidan, ge europeiska sociala stadgan ny kraft,

¹ Översättning i enlighet med den i prop. 1997/98: 82 intagna texten.

Resolved, as was decided during the Ministerial Conference held in Turin on 21 and 22 October 1991, to update and adapt the substantive contents of the Charter in order to take account in particular of the fundamental social changes which have occurred since the text was adopted;

Recognising the advantage of embodying in a Revised Charter, designed progressively to take the place of the European Social Charter, the rights guaranteed by the Charter as amended, the rights guaranteed by the Additional Protocol of 1988 and to add new rights,

Have agreed as follows:

Part I

The Parties accept as the aim of their policy, to be pursued by all appropriate means both national and international in character, the attainment of conditions in which the following rights and principles may be effectively realised:

- 1 Everyone shall have the opportunity to earn his living in an occupation freely entered upon.
- 2 All workers have the right to just conditions of work.
- 3 All workers have the right to safe and healthy working conditions.
- 4 All workers have the right to a fair remuneration sufficient for a decent standard of living for themselves and their families
- 5 All workers and employers have the right to freedom of association in national or international organisations for the protection of their economic and social interests.
- 6 All workers and employers have the right to bargain collectively.

Résolus, comme décidé lors de la Conférence ministérielle réunie à Turin les 21 et 22 octobre 1991, de mettre à jour et d'adapter le contenu matériel de la Charte, afin de tenir compte en particulier des changements sociaux fondamentaux intervenus depuis son adoption;

Reconnaissant l'utilité d'inscrire dans une Charte révisée, destinée à se substituer progressivement à la Charte sociale européenne, les droits garantis par la Charte tels qu'amendés, les droits garantis par le Protocole additionnel de 1988 et d'ajouter de nouveaux droits,

Sont convenus de ce qui suit:

Partie I

Les Parties reconnaissent comme objectif d'une politique qu'elles poursuivront par tous les moyens utiles, sur les plans national et international, la réalisation de conditions propres à assurer l'exercice effectif des droits et principes suivants:

- 1 Toute personne doit avoir la possibilité de gagner sa vie par un travail librement entrepris.
- 2 Tous les travailleurs ont droit à des conditions de travail équitables.
- 3 Tous les travailleurs ont droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail.
- 4 Tous les travailleurs ont droit à une rémunération équitable leur assurant, ainsi qu'à leurs familles, un niveau de vie satisfaisant
- 5 Tous les travailleurs et employeurs ont le droit de s'associer librement au sein d'organisations nationales ou internationales pour la protection de leurs intérêts économiques et sociaux.
- 6 Tous les travailleurs et employeurs ont le droit de négocier collectivement.

som är fast beslutna att, i enlighet med beslutet vid ministerkonferensen i Turin den 21 och 22 oktober 1991, modernisera och anpassa sakinnehållet i stadgan för att särskilt beakta de genomgripande sociala förändringar som har ägt rum sedan texten till den antogs,

som erkänner fördelarna med att i en reviderad stadga avsedd att stegvis ersätta den europeiska sociala stadgan införлива de rättigheter som säkerställs i stadgan med ändringar och i tilläggsprotokollet 1988 samt att lägga till nya rättigheter,

har kommit överens om följande.

DEL I

Parterna erkänner att målet för den politik som de skall föra med alla lämpliga nationella och internationella medel skall vara att uppnå sådana förhållanden att följande rättsgrundsatser och principer kan förverkligas.

1. Var och en skall ha möjlighet att förtjäna sitt uppehälle i ett fritt valt förvärvsarbete.
2. Alla arbetstagare har rätt till skäliga arbetsvillkor.
3. Alla arbetstagare har rätt till säkra och hälsosamma arbetsförhållanden.
4. Alla arbetstagare har rätt till skälig ersättning som är tillräcklig för att bereda dem och deras familjer en godtagbar levnadsstandard
5. Alla arbetstagare och arbetsgivare har rätt att fritt organisera sig i nationella och internationella sammanslutningar för att tillvarata sina ekonomiska och sociala intressen.
6. Alla arbetstagare och arbetsgivare har rätt att förhandla kollektivt.

7 Children and young persons have the right to a special protection against the physical and moral hazards to which they are exposed.	7 Les enfants et les adolescents ont droit à une protection spéciale contre les dangers physiques et moraux auxquels ils sont exposés.	7. Barn och ungdom har rätt till särskilt skydd mot de risker i fysiskt och moraliskt avseende som de är utsatta för.
8 Employed women, in case of maternity, have the right to a special protection.	8 Les travailleuses, en cas de maternité, ont droit à une protection spéciale.	8. Kvinnliga arbetstagare har rätt till särskilt skydd vid graviditet och barnsboörd
9 Everyone has the right to appropriate facilities for vocational guidance with a view to helping him choose an occupation suited to his personal aptitude and interests.	9 Toute personne a droit à des moyens appropriés d'orientation professionnelle, en vue de l'aider à choisir une profession conformément à ses aptitudes personnelles et à ses intérêts.	9. Var och en har rätt till ändamålsenlig yrkesvägledning för att få hjälp att välja ett yrke som kan vara lämpligt med hänsyn till personliga anlag och intressen.
10 Everyone has the right to appropriate facilities for vocational training.	10 Toute personne a droit à des moyens appropriés de formation professionnelle.	10. Var och en har rätt till ändamålsenlig yrkesutbildning.
11 Everyone has the right to benefit from any measures enabling him to enjoy the highest possible standard of health attainable.	11 Toute personne a le droit de bénéficier de toutes les mesures lui permettant de jouir du meilleur état de santé qu'elle puisse atteindre	11 Var och en har rätt att komma i åtnjutande av alla åtgärder som kan bidra till att ge honom eller henne bästa möjliga hälsotillstånd.
12 All workers and their dependents have the right to social security	12 Tous les travailleurs et leurs ayants droit ont droit à la sécurité sociale.	12. Alla arbetstagare och deras anhöriga har rätt till social trygghet
13 Anyone without adequate resources has the right to social and medical assistance.	13 Toute personne démunie de ressources suffisantes a droit à l'assistance sociale et médicale	13 Den som saknar tillräckliga resurser har rätt till social och medicinsk hjälp.
14 Everyone has the right to benefit from social welfare services.	14 Toute personne a le droit de bénéficier de services sociaux qualifiés.	14 Var och en har rätt att få tillgång till sociala tjänster.
15 Disabled persons have the right to independence, social integration and participation in the life of the community	15 Toute personne handicapée a droit à l'autonomie, à l'intégration sociale et à la participation à la vie de la communauté.	15. Varje person med funktionshinder har rätt till oberoende, social integration och deltagande i samhällslivet.
16 The family as a fundamental unit of society has the right to appropriate social, legal and economic protection to ensure its full development.	16 La famille, en tant que cellule fondamentale de la société, a droit à une protection sociale, juridique et économique appropriée pour assurer son plein développement.	16 Familjen, som är en grundläggande del i samhället, skall skyddas i socialt, rättsligt och ekonomiskt hänseende och dess utveckling skall värnas.
17 Children and young persons have the right to appropriate social, legal and economic protection.	17 Les enfants et les adolescents ont droit à une protection sociale, juridique et économique appropriée.	17. Barn och ungdom har rätt till nödvändigt skydd i socialt, rättsligt och ekonomiskt hänseende.
18 The nationals of any one of the Parties have the right to engage in any gainful occupation in the territory of any one of the others on a footing of equality with the nationals of the latter, subject to restrictions based on cogent economic or	18 Les ressortissants de l'une des Parties ont le droit d'exercer sur le territoire d'une autre Partie toute activité lucrative, sur un pied d'égalité avec les nationaux de cette dernière, sous réserve des restrictions fondées sur des raisons sérieuses de	18. Medborgare i en part har rätt att utöva förvärvsarbete inom en annan parts territorium på samma villkor som denna parts egna medborgare i den mån starka ekonomiska eller sociala hänsyn inte föranleder annat.

social reasons.	caractère économique ou social.	
19 Migrant workers who are nationals of a Party and their families have the right to protection and assistance in the territory of any other Party.	19 Les travailleurs migrants ressortissants de l'une des Parties et leurs familles ont droit à la protection et à l'assistance sur le territoire de toute autre Partie.	19. Migrerande arbetstagare som är medborgare i en part och deras familjer har rätt till skydd och bistånd inom en annan parts territorium.
20 All workers have the right to equal opportunities and equal treatment in matters of employment and occupation without discrimination on the grounds of sex	20 Tous les travailleurs ont droit à l'égalité de chances et de traitement en matière d'emploi et de profession, sans discrimination fondée sur le sexe.	20 Alla arbetstagare har rätt till lika möjligheter och lika behandling i frågor avseende anställning och yrkesutövning utan diskriminering på grund av kön.
21 Workers have the right to be informed and to be consulted within the undertaking.	21 Les travailleurs ont droit à l'information et à la consultation au sein de l'entreprise.	21. Arbetstagare har rätt till information och samråd inom företaget.
22 Workers have the right to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment in the undertaking.	22 Les travailleurs ont le droit de prendre part à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail et du milieu du travail dans l'entreprise.	22. Arbetstagare har rätt att delta i avgöranden om och förbättring av arbetsförhållandena och arbetsmiljön i företaget.
23 Every elderly person has the right to social protection.	23 Toute personne âgée a droit à une protection sociale.	23. Varje äldre person har rätt till socialt skydd.
24 All workers have the right to protection in cases of termination of employment.	24 Tous les travailleurs ont droit à une protection en cas de licenciement.	24. Alla arbetstagare har rätt till skydd i fall av uppsägning
25 All workers have the right to protection of their claims in the event of the insolvency of their employer.	25 Tous les travailleurs ont droit à la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur.	25. Alla arbetstagare har rätt till skydd för sina fordringar om arbetsgivaren blir insolvent.
26 All workers have the right to dignity at work.	26 Tous les travailleurs ont droit à la dignité dans le travail.	26. Alla arbetstagare har rätt till värdighet i arbetet.
27 All persons with family responsibilities and who are engaged or wish to engage in employment have a right to do so without being subject to discrimination and as far as possible without conflict between their employment and family responsibilities	27 Toutes les personnes ayant des responsabilités familiales et occupant ou souhaitant occuper un emploi sont en droit de le faire sans être soumises à des discriminations et autant que possible sans qu'il y ait conflit entre leur emploi et leurs responsabilités familiales	27. Alla personer med familjeansvar som har eller önskar få anställning har rätt till det utan att utsättas för diskriminering och, så långt det är möjligt, utan att konflikt uppstår mellan anställningen och familjeansvaret.
28 Workers' representatives in undertakings have the right to protection against acts prejudicial to them and should be afforded appropriate facilities to carry out their functions	28 Les représentants des travailleurs dans l'entreprise ont droit à la protection contre les actes susceptibles de leur porter préjudice et doivent avoir les facilités appropriées pour remplir leurs fonctions.	28. Arbetstagarnas representanter i företagen har rätt till skydd mot åtgärder som är till men för dem och bör åtnjuta sådana villkor i arbetet att de kan fullgöra sina uppgifter.
29 All workers have the right to be informed and consulted in collective redundancy procedures.	29 Tous les travailleurs ont le droit d'être informés et consultés dans les procédures de licenciements collectifs.	29. Alla arbetstagare har rätt till information och samråd vid genomförandet av kollektiva uppsägningar

30 Everyone has the right to protection against poverty and social exclusion.

31 Everyone has the right to housing.

Part II

The Parties undertake, as provided for in Part III, to consider themselves bound by the obligations laid down in the following articles and paragraphs.

Article 1 – The right to work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to work, the Parties undertake:

1 to accept as one of their primary aims and responsibilities the achievement and maintenance of as high and stable a level of employment as possible, with a view to the attainment of full employment;

2 to protect effectively the right of the worker to earn his living in an occupation freely entered upon;

3 to establish or maintain free employment services for all workers;

4 to provide or promote appropriate vocational guidance, training and rehabilitation.

Article 2 – The right to just conditions of work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to just conditions of work, the Parties undertake:

1 to provide for reasonable daily and weekly working hours, the working week to be progressively reduced to the extent that the increase of productivity and other relevant factors permit;

30 Toute personne a droit à la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale.

31 Toute personne a droit au logement.

Partie II

Les Parties s'engagent à se considérer comme liées, ainsi que prévu à la partie III, par les obligations résultant des articles et des paragraphes ci-après.

Article 1 – Droit au travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit au travail, les Parties s'engagent:

1 à reconnaître comme l'un de leurs principaux objectifs et responsabilités la réalisation et le maintien du niveau le plus élevé et le plus stable possible de l'emploi en vue de la réalisation du plein emploi;

2 à protéger de façon efficace le droit pour le travailleur de gagner sa vie par un travail librement entrepris;

3 à établir ou à maintenir des services gratuits de l'emploi pour tous les travailleurs;

4 à assurer ou à favoriser une orientation, une formation et une réadaptation professionnelles appropriées.

Article 2 – Droit à des conditions de travail équitables

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à des conditions de travail équitables, les Parties s'engagent:

1 à fixer une durée raisonnable au travail journalier et hebdomadaire, la semaine de travail devant être progressivement réduite pour autant que l'augmentation de la productivité et les autres facteurs entrant en jeu le permettent;

30. Var och en har rätt till skydd mot fattigdom och social utslagning

31. Var och en har rätt till bostad.

DEL II

Parterna åtar sig att på det sätt som stadgas i del III anse sig bundna av förpliktelserna i följande artiklar och punkter.

Artikel 1 – Rätt till arbete

För att trygga den enskildes rätt till arbete åtar sig parterna

1. att betrakta det som en av sina viktigaste målsättningar och förpliktelser att uppnå och bibehålla en så hög och jämn sysselsättningsnivå som möjligt med sikte på att uppnå full sysselsättning,

2. att effektivt värna om arbetstagarernas rätt att förtjäna sitt uppehälle genom fritt valt förvärvsarbete,

3. att tillhandahålla avgiftsfri arbetsförmedling för alla arbetstagare,

4. att tillhandahålla eller främja nödvändig yrkesvägledning, yrkesutbildning och rehabilitering.

Artikel 2 – Rätt till skäliga arbetsvillkor

För att trygga den enskilde arbetstagarens rätt till skäliga arbetsvillkor åtar sig parterna

1. att se till att skälig arbetstid per dag och vecka fastställs och att arbetsveckan förkortas efterhand som produktionsökning och andra omständigheter av betydelse medger det,

2 to provide for public holidays with pay;	2 à prévoir des jours fériés payés;	2. att se till att lön betalas för allmänna helgdagar,
3 to provide for a minimum of four weeks' annual holiday with pay;	3 à assurer l'octroi d'un congé payé annuel de quatre semaines au minimum;	3. att se till att en årlig betald semester om minst fyra veckor införs,
4 to eliminate risks in inherently dangerous or unhealthy occupations, and where it has not yet been possible to eliminate or reduce sufficiently these risks, to provide for either a reduction of working hours or additional paid holidays for workers engaged in such occupations;	4 à éliminer les risques inhérents aux occupations dangereuses ou insalubres et, lorsque ces risques n'ont pas encore pu être éliminés ou suffisamment réduits, à assurer aux travailleurs employés à de telles occupations soit une réduction de la durée du travail, soit des congés payés supplémentaires;	4. att eliminera de risker som är förenade med riskfyllda eller hälsofarliga arbeten och där det inte ännu har varit möjligt att eliminera eller i tillräcklig mån minska dessa risker, sörja för en förkortning av arbetstiden eller ge utökad betald semester för arbetstagare som är sysselsatta i sådan verksamhet.
5 to ensure a weekly rest period which shall, as far as possible, coincide with the day recognised by tradition or custom in the country or region concerned as a day of rest;	5 à assurer un repos hebdomadaire qui coïncide autant que possible avec le jour de la semaine reconnu comme jour de repos par la tradition ou les usages du pays ou de la région;	5. att sörja för en veckovila som om möjligt sammanfaller med den veckodag som av tradition eller sedvänja i vederbörande land eller trakt är erkänd som vilodag,
6 to ensure that workers are informed in written form, as soon as possible, and in any event not later than two months after the date of commencing their employment, of the essential aspects of the contract or employment relationship;	6 à veiller à ce que les travailleurs soient informés par écrit aussitôt que possible et en tout état de cause au plus tard deux mois après le début de leur emploi des aspects essentiels du contrat ou de la relation de travail;	6. att se till att arbetstagarna skriftligen så snart som möjligt, och i alla händelser inte senare än två månader efter deras anställnings början, informeras om huvudvillkoren i anställningsavtalet eller anställningsförhållandet,
7 to ensure that workers performing night work benefit from measures which take account of the special nature of the work.	7 à faire en sorte que les travailleurs effectuant un travail de nuit bénéficient de mesures qui tiennent compte de la nature spéciale de ce travail.	7. att se till att arbetstagare som utför nattarbete drar fördel av åtgärder som tar hänsyn till arbetets särskilda karaktär.

Article 3 – The right to safe and healthy working conditions

With a view to ensuring the effective exercise of the right to safe and healthy working conditions, the Parties undertake, in consultation with employers' and workers' organisations:

- 1 to formulate, implement and periodically review a coherent national policy on occupational safety, occupational health and the working environment. The primary aim of this policy shall be to improve occupational safety and health and to prevent accidents and injury to health arising out of, linked with or occurring in the course of work,

Article 3 – Droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail, les Parties s'engagent, en consultation avec les organisations d'employeurs et de travailleurs:

- 1 à définir, mettre en œuvre et réexaminer périodiquement une politique nationale cohérente en matière de sécurité, de santé des travailleurs et de milieu de travail. Cette politique aura pour objet primordial d'améliorer la sécurité et l'hygiène professionnelles et de prévenir les accidents et les atteintes à la santé qui résultent du travail, sont liés au

Artikel 3 – Rätt till säkra och hälsosamma arbetsförhållanden

För att trygga den enskildes rätt till säkra och hälsosamma arbetsförhållanden, åtar sig parterna i samråd med arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer

1. att utforma och genomföra en enhetlig nationell politik avseende säkerhet och hälsa på arbetsplatsen och arbetsmiljön och med jämna mellanrum göra en översyn av denna. Det främsta syftet med denna politik skall vara att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen samt förebygga olycksfall och skador som uppstår till följd av, i samband

particularly by minimising the causes of hazards inherent in the working environment;

2 to issue safety and health regulations;

3 to provide for the enforcement of such regulations by measures of supervision;

4 to promote the progressive development of occupational health services for all workers with essentially preventive and advisory functions.

Article 4 – The right to a fair remuneration

With a view to ensuring the effective exercise of the right to a fair remuneration, the Parties undertake:

1 to recognise the right of workers to a remuneration such as will give them and their families a decent standard of living;

2 to recognise the right of workers to an increased rate of remuneration for overtime work, subject to exceptions in particular cases;

3 to recognise the right of men and women workers to equal pay for work of equal value;

4 to recognise the right of all workers to a reasonable period of notice for termination of employment;

5 to permit deductions from wages only under conditions and to the extent prescribed by national laws or regulations or fixed by collective agreements or arbitration awards.

The exercise of these rights shall be achieved by freely concluded collective agreements, by statutory wagefixing machinery, or by other means appropriate to national conditions.

travail ou surviennent au cours du travail, notamment en réduisant au minimum les causes des risques inhérents au milieu de travail;

2 à édicter des règlements de sécurité et d'hygiène;

3 à édicter des mesures de contrôle de l'application de ces règlements;

4 à promouvoir l'institution progressive des services de santé au travail pour tous les travailleurs, avec des fonctions essentiellement préventives et de conseil.

Article 4 – Droit à une rémunération équitable

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à une rémunération équitable, les Parties s'engagent:

1 à reconnaître le droit des travailleurs à une rémunération suffisante pour leur assurer, ainsi qu'à leurs familles, un niveau de vie décent;

2 à reconnaître le droit des travailleurs à un taux de rémunération majoré pour les heures de travail supplémentaires, exception faite de certains cas particuliers;

3 à reconnaître le droit des travailleurs masculins et féminins à une rémunération égale pour un travail de valeur égale;

4 à reconnaître le droit de tous les travailleurs à un délai de préavis raisonnable dans le cas de cessation de l'emploi;

5 à n'autoriser des retenues sur les salaires que dans les conditions et limites prescrites par la législation ou la réglementation nationale, ou fixées par des conventions collectives ou des sentences arbitrales.

L'exercice de ces droits doit être assuré soit par voie de conventions collectives librement conclues, soit par des méthodes légales de fixation des salaires, soit de toute autre manière appropriée aux conditions

med eller som inträffar under arbetet, särskilt genom att reducera de olycksrisker som finns inbyggda i arbetsmiljön,

2. att utfärda föreskrifter om säkerhet och hälsa,

3. att genom tillsyn sörja för att dessa bestämmelser efterlevs,

4. att främja fortgående utveckling av företagshälsovård med huvudsakligen förebyggande och rådgivande funktion för alla arbetstagare

Artikel 4 – Rätt till skälig lön

För att trygga den enskilde arbetstagarens rätt till skälig lön åtar sig parterna

1. att erkänna arbetstagarnas rätt till en lön som är tillräcklig för att bereda dem och deras familjer en godtagbar levnadsstandard,

2. att med förbehåll endast för särskilda fall erkänna arbetstagarnas rätt till förhöjd lön vid övertidsarbete,

3. att erkänna manliga och kvinnliga arbetstagares rätt till lika lön för likvärdigt arbete,

4. att erkänna alla arbetstagares rätt till skälig uppsägningstid vid anställningens upphörande,

5. att endast på de villkor och i den omfattning som stadgas i nationella lagar och förordningar eller som fastställs genom kollektivavtal eller skiljedom medge avdrag på lön.

Dessa rättigheter skall säkerställas antingen genom fritt ingångna kollektivavtal eller genom i författningsreglerad lönesättning eller på annat lämpligt sätt med hänsyn till nationella förhållanden.

nationales.

Article 5 – The right to organise

With a view to ensuring or promoting the freedom of workers and employers to form local, national or international organisations for the protection of their economic and social interests and to join those organisations, the Parties undertake that national law shall not be such as to impair, nor shall it be so applied as to impair, this freedom. The extent to which the guarantees provided for in this article shall apply to the police shall be determined by national laws or regulations. The principle governing the application to the members of the armed forces of these guarantees and the extent to which they shall apply to persons in this category shall equally be determined by national laws or regulations.

Article 6 – The right to bargain collectively

With a view to ensuring the effective exercise of the right to bargain collectively, the Parties undertake:

1 to promote joint consultation between workers and employers;

2 to promote, where necessary and appropriate, machinery for voluntary negotiations between employers or employers' organisations and workers' organisations, with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements;

3 to promote the establishment and use of appropriate machinery for conciliation and voluntary arbitration for the settlement of labour disputes;

and recognise:

Article 5 – Droit syndical

En vue de garantir ou de promouvoir la liberté pour les travailleurs et les employeurs de constituer des organisations locales, nationales ou internationales, pour la protection de leurs intérêts économiques et sociaux et d'adhérer à ces organisations, les Parties s'engagent à ce que la législation nationale ne porte pas atteinte, ni ne soit appliquée de manière à porter atteinte à cette liberté. La mesure dans laquelle les garanties prévues au présent article s'appliqueront à la police sera déterminée par la législation ou la réglementation nationale. Le principe de l'application de ces garanties aux membres des forces armées et la mesure dans laquelle elles s'appliqueraient à cette catégorie de personnes sont également déterminés par la législation ou la réglementation nationale.

Article 6 – Droit de négociation collective

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de négociation collective, les Parties s'engagent:

1 à favoriser la consultation paritaire entre travailleurs et employeurs;

2 à promouvoir, lorsque cela est nécessaire et utile, l'institution de procédures de négociation volontaire entre les employeurs ou les organisations d'employeurs, d'une part, et les organisations de travailleurs, d'autre part, en vue de régler les conditions d'emploi par des conventions collectives;

3 à favoriser l'institution et l'utilisation de procédures appropriées de conciliation et d'arbitrage volontaire pour le règlement des conflits du travail;

et reconnaissent:

Artikel 5 – Föreningsrätt

För att säkerställa eller främja arbetstagarnas och arbetsgivarnas frihet att bilda och tillhöra lokala, centrala eller internationella organisationer som tillvaratar deras ekonomiska och sociala intressen, åtar sig parterna att varken utforma eller tillämpa sin nationella lagstiftning på ett sådant sätt att denna frihet kränks. I vad mån de åtaganden som avses i denna artikel skall tillämpas på personer som tillhör polisväsendet skall bestämmas i nationella lagar och förordningar. Den princip som skall bestämma hur dessa åtaganden skall tillämpas på personer som tillhör krigsmakten och den utsträckning i vilken de skall tillämpas på personer i denna kategori skall ävenledes bestämmas i nationella lagar eller andra förordningar.

Artikel 6 – Kollektiv förhandlingsrätt

För att trygga arbetstagarnas och arbetsgivarnas rätt att förhandla kollektivt, åtar sig parterna

1. att främja gemensamt samråd mellan arbetstagare och arbetsgivare,

2. att, där så är nödvändigt och lämpligt, främja ett förfarande med frivilliga förhandlingar mellan, å ena sidan, arbetsgivarna eller deras organisationer och, å andra sidan, arbetstagarnas organisationer för att uppnå en reglering av arbetsvillkoren genom kollektivavtal,

3. att främja införande och tillämpning av ett lämpligt förfarande för förlikning och frivillig skiljedom i arbetstvister,

samt att erkänna

4 the right of workers and employers to collective action in cases of conflicts of interest, including the right to strike, subject to obligations that might arise out of collective agreements previously entered into

4 le droit des travailleurs et des employeurs à des actions collectives en cas de conflits d'intérêt, y compris le droit de grève, sous réserve des obligations qui pourraient résulter des conventions collectives en vigueur.

4. arbetstagarnas och arbetsgivarnas rätt att vidta kollektiva åtgärder i händelse av intressekonflikt, däri inbegripet strejk, om inte annat följer av förpliktelser enligt gällande kollektivavtal.

Article 7 – The right of children and young persons to protection

Article 7 – Droit des enfants et des adolescents à la protection

Artikel 7 – Rätt till skydd för barn och ungdom

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to protection, the Parties undertake:

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des enfants et des adolescents à la protection, les Parties s'engagent:

För att trygga barns och ungdomars rätt till skydd åtar sig parterna

1 to provide that the minimum age of admission to employment shall be 15 years, subject to exceptions for children employed in prescribed light work without harm to their health, morals or education;

1 à fixer à 15 ans l'âge minimum d'admission à l'emploi, des dérogations étant toutefois admises pour les enfants employés à des travaux légers déterminés qui ne risquent pas de porter atteinte à leur santé, à leur moralité ou à leur éducation;

1. att fastställa den minimiålder som minderåriga skall ha uppnått för att få anställning till 15 år, dock att undantag härifrån får göras beträffande minderåriga som anlitas till särskilt angivna lättare arbeten som inte inverkar menligt på deras hälsa, moral eller uppfostran,

2 to provide that the minimum age of admission to employment shall be 18 years with respect to prescribed occupations regarded as dangerous or unhealthy;

2 à fixer à 18 ans l'âge minimum d'admission à l'emploi pour certaines occupations déterminées, considérées comme dangereuses ou insalubres;

2. att fastställa att minimiåldern för att få anställning skall vara 18 år för särskilt angivna arbeten som anses vara riskfyllda eller hälsofarliga,

3 to provide that persons who are still subject to compulsory education shall not be employed in such work as would deprive them of the full benefit of their education;

3 à interdire que les enfants encore soumis à l'instruction obligatoire soient employés à des travaux qui les privent du plein bénéfice de cette instruction;

3. att föreskriva att personer som alltjämt är underkastade skolplikt inte får anlitas till arbete som hindrar dem att i full utsträckning tillgodöra sig undervisningen,

4 to provide that the working hours of persons under 18 years of age shall be limited in accordance with the needs of their development, and particularly with their need for vocational training;

4 à limiter la durée du travail des travailleurs de moins de 18 ans pour qu'elle corresponde aux exigences de leur développement et, plus particulièrement, aux besoins de leur formation professionnelle;

4. att se till att arbetstiden för personer under 18 år begränsas med hänsyn till deras utveckling och särskilt till deras behov av yrkesutbildning,

5 to recognise the right of young workers and apprentices to a fair wage or other appropriate allowances;

5 à reconnaître le droit des jeunes travailleurs et apprentis à une rémunération équitable ou à une allocation appropriée;

5. att erkänna minderåriga arbetstagares och lärlingars rätt till skälig lön eller annan lämplig ersättning,

6 to provide that the time spent by young persons in vocational training during the normal working hours with the consent of the employer shall be treated as forming part of the working day;

6 à prévoir que les heures que les adolescents consacrent à la formation professionnelle pendant la durée normale du travail avec le consentement de l'employeur seront considérées comme comprises dans la journée de travail;

6. att se till att sådan tid på dagen som minderåriga arbetstagare med arbetsgivarens samtycke är frånvarande från arbetet på grund av yrkesutbildning betraktas som en del av arbetsdagen,

7 to provide that employed persons of under 18 years of age shall be entitled to a minimum of four weeks' annual holiday with pay;	7 à fixer à quatre semaines au minimum la durée des congés payés annuels des travailleurs de moins de 18 ans;	7. att se till att arbetstagare under 18 år kommer i åtnjutande av minst fyra veckors betald semester om året,
8 to provide that persons under 18 years of age shall not be employed in night work with the exception of certain occupations provided for by national laws or regulations;	8 à interdire l'emploi des travailleurs de moins de 18 ans à des travaux de nuit, exception faite pour certains emplois déterminés par la législation ou la réglementation nationale;	8. att se till att arbetstagare under 18 år inte anlitas till nattarbete med undantag för vissa i den nationella lagstiftningen angivna yrken,
9 to provide that persons under 18 years of age employed in occupations prescribed by national laws or regulations shall be subject to regular medical control;	9 à prévoir que les travailleurs de moins de 18 ans occupés dans certains emplois déterminés par la législation ou la réglementation nationale doivent être soumis à un contrôle médical régulier;	9. att se till att arbetstagare under 18 år är underkastade regelbunden läkarkontroll om de anlitas till vissa i den nationella lagstiftningen angivna arbeten,
10 to ensure special protection against physical and moral dangers to which children and young persons are exposed, and particularly against those resulting directly or indirectly from their work.	10 à assurer une protection spéciale contre les dangers physiques et moraux auxquels les enfants et les adolescents sont exposés, et notamment contre ceux qui résultent d'une façon directe ou indirecte de leur travail.	10. att se till att särskilt skydd bereds minderåriga mot de risker i fysiskt och moraliskt avseende som de är utsatta för och i synnerhet mot risker som direkt eller indirekt härrör från deras arbete.

Article 8 – The right of employed women to protection of maternity

Article 8 – Droit des travailleuses à la protection de la maternité

Artikel 8 – Rätt till skydd för arbetstagare vid graviditet och barnsbörd

With a view to ensuring the effective exercise of the right of employed women to the protection of maternity, the Parties undertake:

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleuses à la protection de la maternité, les Parties s'engagent:

För att trygga kvinnliga arbetstagarers rätt till skydd vid graviditet och barnsbörd åtar sig parterna

1 to provide either by paid leave, by adequate social security benefits or by benefits from public funds for employed women to take leave before and after childbirth up to a total of at least fourteen weeks;	1 à assurer aux travailleuses, avant et après l'accouchement, un repos d'une durée totale de quatorze semaines au minimum, soit par un congé payé, soit par des prestations appropriées de sécurité sociale ou par des fonds publics;	1. att bereda kvinnliga arbetstagare tillfälle till ledighet om sammanlagt minst 14 veckor före och efter barnsbörd genom att tillförsäkra dem rätt antingen till betald ledighet, tillräckliga socialförsäkringsförmåner eller förmåner som betalas med allmänna medel,
2 to consider it as unlawful for an employer to give a woman notice of dismissal during the period from the time she notifies her employer that she is pregnant until the end of her maternity leave, or to give her notice of dismissal at such a time that the notice would expire during such a period;	2 à considérer comme illégal pour un employeur de signifier son licenciement à une femme pendant la période comprise entre le moment où elle notifie sa grossesse à son employeur et la fin de son congé de maternité, ou à une date telle que le délai de préavis expire pendant cette période;	2. att anse en arbetsgivares uppsägning av en kvinnlig arbetstagare som lagstridig om den sker under den tidsrymd som löper från den tidpunkt hon meddelar sin arbetsgivare att hon är gravid till slutet av hennes mödraledighet eller att säga upp henne vid en sådan tidpunkt att uppsägningstiden skulle löpa ut under nämnda period,
3 to provide that mothers who are nursing their infants shall be entitled to sufficient time off for this	3 à assurer aux mères qui allaitent leurs enfants des pauses suffisantes à cette fin;	3. att tillförsäkra mödrar som ammar sina barn tillräcklig ledighet under arbetstid för detta ändamål,

purpose;

4 to regulate the employment in night work of pregnant women, women who have recently given birth and women nursing their infants;

5 to prohibit the employment of pregnant women, women who have recently given birth or who are nursing their infants in underground mining and all other work which is unsuitable by reason of its dangerous, unhealthy or arduous nature and to take appropriate measures to protect the employment rights of these women.

Article 9 – The right to vocational guidance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational guidance, the Parties undertake to provide or promote, as necessary, a service which will assist all persons, including the handicapped, to solve problems related to occupational choice and progress, with due regard to the individual's characteristics and their relation to occupational opportunity: this assistance should be available free of charge, both to young persons, including schoolchildren, and to adults.

Article 10 – The right to vocational training

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational training, the Parties undertake:

1 to provide or promote, as necessary, the technical and vocational training of all persons, including the handicapped, in consultation with employers' and workers' organisations, and to grant facilities for access to higher technical and university education, based solely on individual aptitude;

4 à réglementer le travail de nuit des femmes enceintes, ayant récemment accouché ou allaitant leurs enfants;

5 à interdire l'emploi des femmes enceintes, ayant récemment accouché ou allaitant leurs enfants à des travaux souterrains dans les mines et à tous autres travaux de caractère dangereux, insalubre ou pénible, et à prendre des mesures appropriées pour protéger les droits de ces femmes en matière d'emploi.

Article 9 – Droit à l'orientation professionnelle

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'orientation professionnelle, les Parties s'engagent à procurer ou promouvoir, en tant que de besoin, un service qui aidera toutes les personnes, y compris celles qui sont handicapées, à résoudre les problèmes relatifs au choix d'une profession ou à l'avancement professionnel, compte tenu des caractéristiques de l'intéressé et de la relation entre celles-ci et les possibilités du marché de l'emploi; cette aide devra être fournie, gratuitement, tant aux jeunes, y compris les enfants d'âge scolaire, qu'aux adultes

Article 10 – Droit à la formation professionnelle

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la formation professionnelle, les Parties s'engagent:

1 à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin, la formation technique et professionnelle de toutes les personnes, y compris celles qui sont handicapées, en consultation avec les organisations professionnelles d'employeurs et de travailleurs, et à accorder des moyens permettant l'accès à l'enseignement technique supérieur et à l'enseignement universitaire d'après le seul critère de l'aptitude individuelle;

4. att utfärda bestämmelser för nattarbete avseende gravida kvinnor, kvinnor som nyligen har fött barn eller ammar,

5. att förbjuda att gravida kvinnor, kvinnor som nyligen har fött barn eller som ammar anlitas till gruvarbete under jord eller varje annat arbete som är olämpligt på grund av dess riskfyllda, ohälsosamma eller ansträngande art och att vidta lämpliga åtgärder för att skydda dessa kvinnors rättigheter i frågor som rör anställningen.

Artikel 9 – Rätt till yrkesvägledning

För att trygga den enskildes rätt till yrkesvägledning åtar sig parterna att i mån av behov inrätta eller främja organ med uppgift att bistå alla, inbegripet handikappade, vid lösandet av problem i samband med yrkesval och yrkeskarriär med beaktande av vederbörandes individuella egenskaper i relation till de möjligheter arbetsmarknaden erbjuder. Denna hjälp skall kostnadsfritt tillhandahållas såväl minderåriga, däribland skolbarn, som vuxna.

Artikel 10 – Rätt till yrkesutbildning

För att trygga den enskildes rätt till yrkesutbildning åtar sig parterna

1. att i mån av behov inrätta eller främja teknisk utbildning och yrkesutbildning för alla, däribland handikappade, i samråd med arbetsgivarnas och arbetstagarorganisationer och att ge tillträde till högre teknisk utbildning och universitetsutbildning uteslutande på grundval av individens lämplighet,

2 to provide or promote a system of apprenticeship and other systematic arrangements for training young boys and girls in their various employments;	2 à assurer ou à favoriser un système d'apprentissage et d'autres systèmes de formation des jeunes garçons et filles, dans leurs divers emplois;	2 att inrätta eller främja lärlings-system och andra anordningar för utbildning av pojkar och flickor i olika yrken,
3 to provide or promote, as necessary:	3 à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin:	3. att i mån av behov inrätta eller främja
a adequate and readily available training facilities for adult workers;	a des mesures appropriées et facilement accessibles en vue de la formation des travailleurs adultes;	a) tillräckliga och lättillgängliga anordningar för utbildning av vuxna arbetstagare,
b special facilities for the retraining of adult workers needed as a result of technological development or new trends in employment;	b des mesures spéciales en vue de la rééducation professionnelle des travailleurs adultes, rendue nécessaire par l'évolution technique ou par une orientation nouvelle du marché du travail;	b) sådana särskilda anordningar för omskolning av vuxna arbetstagare som betingas av den tekniska utvecklingen eller nya tendenser på arbetsmarknaden,
4 to provide or promote, as necessary, special measures for the retraining and reintegration of the longterm unemployed;	4 à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin, des mesures particulières de recyclage et de réinsertion des chômeurs de longue durée;	4. att vid behov inrätta eller främja särskilda åtgärder för rehabilitering och återanpassning till arbetslivet av långtidsarbetslösa,
5 to encourage the full utilisation of the facilities provided by appropriate measures such as:	5 à encourager la pleine utilisation des moyens prévus par des dispositions appropriées telles que:	5. att på lämpligt sätt söka se till att tillgängliga anordningar till fullo utnyttjas, t. ex. genom att
a reducing or abolishing any fees or charges;	a la réduction ou l'abolition de tous droits et charges;	a) sänka eller avskaffa alla slags avgifter,
b granting financial assistance in appropriate cases;	b l'octroi d'une assistance financière dans les cas appropriés;	b) bevilja ekonomiskt stöd i lämpliga fall,
c including in the normal working hours time spent on supplementary training taken by the worker, at the request of his employer, during employment;	c l'inclusion dans les heures normales de travail du temps consacré aux cours supplémentaires de formation suivis pendant l'emploi par le travailleur à la demande de son employeur;	c) i den normala arbetstiden inräkna tid som arbetstagaren på arbetsgivarens begäran under anställningen använder till kompletterande utbildning,
d ensuring, through adequate supervision, in consultation with the employers' and workers' organisations, the efficiency of apprenticeship and other training arrangements for young workers, and the adequate protection of young workers generally	d la garantie, au moyen d'un contrôle approprié, en consultation avec les organisations professionnelles d'employeurs et de travailleurs, de l'efficacité du système d'apprentissage et de tout autre système de formation pour jeunes travailleurs, et, d'une manière générale, de la protection adéquate des jeunes travailleurs.	d) genom tillsyn i samråd med arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer säkerställa såväl effektiviteten i lärlingssystemet och övriga utbildningsanordningar för unga arbetstagare som ett tillräckligt skydd för unga arbetstagare överhuvudtaget.

Article 11 – The right to protection of health

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection of health, the Parties undertake, either directly or in cooperation with public or private organisations, to take appropriate measures designed inter alia:

1 to remove as far as possible the causes of illhealth;

2 to provide advisory and educational facilities for the promotion of health and the encouragement of individual responsibility in matters of health;

3 to prevent as far as possible epidemic, endemic and other diseases, as well as accidents.

Article 12 – The right to social security

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social security, the Parties undertake:

1 to establish or maintain a system of social security;

2 to maintain the social security system at a satisfactory level at least equal to that necessary for the ratification of the European Code of Social Security;

3 to endeavour to raise progressively the system of social security to a higher level;

4 to take steps, by the conclusion of appropriate bilateral and multilateral agreements or by other means, and subject to the conditions laid down in such agreements, in order to ensure:

a equal treatment with their own nationals of the nationals of other Parties in respect of social security rights, including the retention of

Article 11 – Droit à la protection de la santé

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la protection de la santé, les Parties s'engagent à prendre, soit directement, soit en coopération avec les organisations publiques et privées, des mesures appropriées tendant notamment:

1 à éliminer, dans la mesure du possible, les causes d'une santé déficiente;

2 à prévoir des services de consultation et d'éducation pour ce qui concerne l'amélioration de la santé et le développement du sens de la responsabilité individuelle en matière de santé;

3 à prévenir, dans la mesure du possible, les maladies épidémiques, endémiques et autres, ainsi que les accidents.

Article 12 – Droit à la sécurité sociale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la sécurité sociale, les Parties s'engagent:

1 à établir ou à maintenir un régime de sécurité sociale;

2 à maintenir le régime de sécurité sociale à un niveau satisfaisant, au moins égal à celui nécessaire pour la ratification du Code européen de sécurité sociale;

3 à s'efforcer de porter progressivement le régime de sécurité sociale à un niveau plus haut;

4 à prendre des mesures, par la conclusion d'accords bilatéraux ou multilatéraux appropriés ou par d'autres moyens, et sous réserve des conditions arrêtées dans ces accords, pour assurer:

a l'égalité de traitement entre les nationaux de chacune des Parties et les ressortissants des autres Parties en ce qui concerne les droits à la

Artikel 11 – Rätt till skydd för den enskildes hälsa

För att trygga den enskildes rätt till skydd för sin hälsa åtar sig parterna att, antingen direkt eller i samarbete med offentliga eller privata organisationer, vidta de åtgärder som är nödvändiga bl.a. för

1. att så långt som möjligt undanröja orsakerna till ohälsa,

2. att lämna råd och upplysningar för befrämjande av god hälsa och uppmuntran till personligt ansvarstagande i hälsofrågor,

3. att så långt som möjligt förebygga uppkomsten av epidemier, folksjukdomar och andra sjukdomar samt olycksfall

Artikel 12 – Rätt till social trygghet

För att trygga den enskildes rätt till social trygghet åtar sig parterna

1. att inrätta eller upprätthålla ett system för social trygghet,

2. att bibehålla det sociala trygghetssystemet på en tillfredsställande nivå som åtminstone är likvärdig med den som fordras för ratificering av den europeiska balken om social trygghet,

3. att sträva efter att fortlöpande förbättra det sociala trygghetssystemet,

4. att genom slutandet av bilaterala eller multilaterala överenskommelser eller på annat sätt och med beaktande av de villkor som stadgas i sådana överenskommelser, garantera

a) likabehandling av medborgare i annan part med parts egna medborgare i frågor som rör rätt till social trygghet, inklusive rätten att behålla

benefits arising out of social security legislation, whatever movements the persons protected may undertake between the territories of the Parties;

b the granting, maintenance and resumption of social security rights by such means as the accumulation of insurance or employment periods completed under the legislation of each of the Parties.

Article 13 – The right to social and medical assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social and medical assistance, the Parties undertake:

1 to ensure that any person who is without adequate resources and who is unable to secure such resources either by his own efforts or from other sources, in particular by benefits under a social security scheme, be granted adequate assistance, and, in case of sickness, the care necessitated by his condition;

2 to ensure that persons receiving such assistance shall not, for that reason, suffer from a diminution of their political or social rights;

3 to provide that everyone may receive by appropriate public or private services such advice and personal help as may be required to prevent, to remove, or to alleviate personal or family want;

4 to apply the provisions referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of this article on an equal footing with their nationals to nationals of other Parties lawfully within their territories, in accordance with their obligations under the European Convention on Social and Medical Assistance, signed at Paris on 11 December 1953.

sécurité sociale, y compris la conservation des avantages accordés par les législations de sécurité sociale, quels que puissent être les déplacements que les personnes protégées pourraient effectuer entre les territoires des Parties;

b l'octroi, le maintien et le rétablissement des droits à la sécurité sociale par des moyens tels que la totalisation des périodes d'assurance ou d'emploi accomplies conformément à la législation de chacune des Parties.

Article 13 – Droit à l'assistance sociale et médicale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'assistance sociale et médicale, les Parties s'engagent:

1 à veiller à ce que toute personne qui ne dispose pas de ressources suffisantes et qui n'est pas en mesure de se procurer celles-ci par ses propres moyens ou de les recevoir d'une autre source, notamment par des prestations résultant d'un régime de sécurité sociale, puisse obtenir une assistance appropriée et, en cas de maladie, les soins nécessités par son état;

2 à veiller à ce que les personnes bénéficiant d'une telle assistance ne souffrent pas, pour cette raison, d'une diminution de leurs droits politiques ou sociaux;

3 à prévoir que chacun puisse obtenir, par des services compétents de caractère public ou privé, tous conseils et toute aide personnelle nécessaires pour prévenir, abolir ou alléger l'état de besoin d'ordre personnel et d'ordre familial;

4 à appliquer les dispositions visées aux paragraphes 1, 2 et 3 du présent article, sur un pied d'égalité avec leurs nationaux, aux ressortissants des autres Parties se trouvant légalement sur leur territoire, conformément aux obligations qu'elles assument en vertu de la Convention européenne d'assistance sociale et médicale, signée à Paris le 11 décembre 1953.

en förmån som utgår enligt lagstiftning om social trygghet, oavsett hur den som är berättigad till förmånen flyttar mellan parternas territorier.

b) förvärvandet, bibehållandet och återfäendet av ersättning enligt system för social trygghet genom åtgärder såsom sammanläggning av försäkrings- och anställningsperioder som fullgjorts enligt någon av parternas lagstiftning

Artikel 13 – Rätt till social och medicinsk hjälp

För att trygga den enskildes rätt till social och medicinsk hjälp åtar sig parterna

1. att se till att personer som saknar och som inte genom egna ansträngningar eller på annat sätt kan skaffa sig tillräckliga medel för sin försörjning och som inte heller kan få sådana medel från ett socialförsäkringssystem, får nödvändig hjälp samt, vid sjukdom, den vård deras tillstånd kräver,

2. att se till att personer som åtnjuter sådan hjälp inte av den anledningen får vidkännas inskränkning i sina politiska eller sociala rättigheter,

3. att se till att alla skall kunna få den rådgivning och personliga hjälp av behöriga offentliga eller privata institutioner som behövs för att förebygga, avhjälpa eller lindra nöd för enskilda och familjer,

4. att, i överensstämmelse med sina förpliktelser enligt den i Paris den 11 december 1953 undertecknade europeiska konventionen om social och medicinsk hjälp, vid tillämpningen av de i punkterna 1-3 av denna artikel åsyftade bestämmelserna inte göra någon åtskillnad mellan egna medborgare och medborgare i annan part som lagligen uppehåller sig inom deras territorier.

Article 14 – The right to benefit from social welfare services

With a view to ensuring the effective exercise of the right to benefit from social welfare services, the Parties undertake:

1 to promote or provide services which, by using methods of social work, would contribute to the welfare and development of both individuals and groups in the community, and to their adjustment to the social environment;

2 to encourage the participation of individuals and voluntary or other organisations in the establishment and maintenance of such services.

Article 15 – The right of persons with disabilities to independence, social integration and participation in the life of the community

With a view to ensuring to persons with disabilities, irrespective of age and the nature and origin of their disabilities, the effective exercise of the right to independence, social integration and participation in the life of the community, the Parties undertake, in particular:

1 to take the necessary measures to provide persons with disabilities with guidance, education and vocational training in the framework of general schemes wherever possible or, where this is not possible, through specialised bodies, public or private;

2 to promote their access to employment through all measures tending to encourage employers to hire and keep in employment persons with disabilities in the ordinary working environment and to adjust the working conditions to the needs of the disabled or, where this is not possible by reason of the disability, by arranging for or creating sheltered employment according to the level of disability. In certain cases, such measures may require recourse

Article 14 – Droit au bénéfice des services sociaux

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à bénéficier des services sociaux, les Parties s'engagent:

1 à encourager ou organiser les services utilisant les méthodes propres au service social et qui contribuent au bien-être et au développement des individus et des groupes dans la communauté ainsi qu'à leur adaptation au milieu social;

2 à encourager la participation des individus et des organisations bénévoles ou autres à la création ou au maintien de ces services.

Article 15 – Droit des personnes handicapées à l'autonomie, à l'intégration sociale et à la participation à la vie de la communauté

En vue de garantir aux personnes handicapées, quel que soit leur âge, la nature et l'origine de leur handicap, l'exercice effectif du droit à l'autonomie, à l'intégration sociale et à la participation à la vie de la communauté, les Parties s'engagent notamment:

1 à prendre les mesures nécessaires pour fournir aux personnes handicapées une orientation, une éducation et une formation professionnelle dans le cadre du droit commun chaque fois que possible ou, si tel n'est pas le cas, par le biais d'institutions spécialisées publiques ou privées;

2 à favoriser leur accès à l'emploi par toute mesure susceptible d'encourager les employeurs à embaucher et à maintenir en activité des personnes handicapées dans le milieu ordinaire de travail et à adapter les conditions de travail aux besoins de ces personnes ou, en cas d'impossibilité en raison du handicap, par l'aménagement ou la création d'emplois protégés en fonction du degré d'incapacité. Ces mesures peuvent justifier, le cas échéant, le

Artikel 14 – Rätt att få tillgång till sociala tjänster

För att trygga den enskildes rätt att få tillgång till sociala tjänster åtar sig parterna

1 att främja eller vidta åtgärder för att inrätta organ som med de inom socialvården brukliga metoderna arbetar för såväl individernas som samhällsgruppernas välfärd, utveckling och anpassning till den sociala miljön,

2. att uppmuntra enskilda individer samt frivilliga och andra organisationer att delta i att inrätta och vidmakthålla sådana organ.

Artikel 15 – Rätt till oberoende, social integrering och deltagande i samhällslivet för personer med funktionshinder

För att trygga rätten till oberoende och deltagande i samhällslivet för personer med funktionshinder utan avseende på deras ålder samt arten av och orsaken till deras funktionshinder, åtar sig parterna särskilt

1. att vidta nödvändiga åtgärder för att bereda personer med funktionshinder vägledning, undervisning och yrkesutbildning när så är möjligt inom ramen för de allmänna systemen, eller, när detta inte är möjligt, genom statliga eller privata specialinstitutioner,

2. att främja deras tillgång till anställning med alla medel som syftar till att uppmuntra arbetsgivare att anställa och i sin tjänst behålla personer med funktionshinder inom den normala arbetsmiljön och att anpassa arbetsförhållandena till deras behov eller, då funktionshindrets art omöjliggör detta, genom att tillhandahålla eller inrätta skyddat arbete anpassat till graden av funktionshinder. I vissa fall kan sådana åtgärder kräva att särskilda arbets-

to specialised placement and support services;

3 to promote their full social integration and participation in the life of the community in particular through measures, including technical aids, aiming to overcome barriers to communication and mobility and enabling access to transport, housing, cultural activities and leisure

Article 16 – The right of the family to social, legal and economic protection

With a view to ensuring the necessary conditions for the full development of the family, which is a fundamental unit of society, the Parties undertake to promote the economic, legal and social protection of family life by such means as social and family benefits, fiscal arrangements, provision of family housing, benefits for the newly married and other appropriate means.

Article 17 – The right of children and young persons to social, legal and economic protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to grow up in an environment which encourages the full development of their personality and of their physical and mental capacities, the Parties undertake, either directly or in cooperation with public and private organisations, to take all appropriate and necessary measures designed:

1 a to ensure that children and young persons, taking account of the rights and duties of their parents, have the care, the assistance, the education and the training they need, in particular by providing for the establishment or maintenance of institutions and services sufficient and adequate for this purpose;

recours à des services spécialisés de placement et d'accompagnement;

3 à favoriser leur pleine intégration et participation à la vie sociale, notamment par des mesures, y compris des aides techniques, visant à surmonter des obstacles à la communication et à la mobilité et à leur permettre d'accéder aux transports, au logement, aux activités culturelles et aux loisirs.

Article 16 – Droit de la famille à une protection sociale, juridique et économique

En vue de réaliser les conditions de vie indispensables au plein épanouissement de la famille, cellule fondamentale de la société, les Parties s'engagent à promouvoir la protection économique, juridique et sociale de la vie de famille, notamment par le moyen de prestations sociales et familiales, de dispositions fiscales, d'encouragement à la construction de logements adaptés aux besoins des familles, d'aide aux jeunes foyers, ou de toutes autres mesures appropriées

Article 17 – Droits des enfants et des adolescents à une protection sociale, juridique et économique

En vue d'assurer aux enfants et aux adolescents l'exercice effectif du droit de grandir dans un milieu favorable à l'épanouissement de leur personnalité et au développement de leurs aptitudes physiques et mentales, les Parties s'engagent à prendre, soit directement, soit en coopération avec les organisations publiques ou privées, toutes les mesures nécessaires et appropriées tendant:

1 a à assurer aux enfants et aux adolescents, compte tenu des droits et des devoirs des parents, les soins, l'assistance, l'éducation et la formation dont ils ont besoin, notamment en prévoyant la création ou le maintien d'institutions ou de services adéquats et suffisants à cette fin;

förmedlingsorgan och stödfunktioner inrättas,

3. att främja deras fullständiga sociala integration och deltagande i samhällslivet, särskilt genom medel - inbegripet tekniska hjälpmedel - som syftar till att övervinna hinder för informationsutbyte och rörlighet, och möjliggöra deras tillgång till transportmedel, bostäder, kulturell verksamhet och fritidssysselsättning.

Artikel 16 – Rätt till socialt, rättsligt och ekonomiskt skydd för familjen

För att trygga att familjen, som är en grundläggande del i samhället, kommer i åtnjutande av vad som behövs för sin fulla utveckling, åtar sig parterna att i ekonomiskt, rättsligt och socialt hänseende främja familjelivet med sådana medel som sociala förmåner och familjebidrag, skattepolitiska åtgärder, främjande av byggande av familjebostäder, bidrag till nygifta samt andra ändamålsenliga åtgärder.

Artikel 17 – Rätt till socialt, rättsligt och ekonomiskt skydd för barn och ungdomar

För att trygga barns och ungdomars rätt att växa upp i en omgivning som uppmuntrar full utveckling av deras personlighet och fysiska och mentala förmåga, åtar sig parterna att direkt eller i samarbete med offentliga och privata organisationer vidta alla ändamålsenliga och nödvändiga åtgärder avsedda

1 a) att trygga att barn och ungdomar, med hänsynstagande till deras målmäns rättigheter och skyldigheter, får den omvårdnad, hjälp, undervisning och yrkesutbildning de behöver, särskilt genom att ombesörja att institutioner och service inrättas som är ändamålsenliga för dessa syften,

b to protect children and young persons against negligence, violence or exploitation;

c to provide protection and special aid from the state for children and young persons temporarily or definitively deprived of their family's support;

2 to provide to children and young persons a free primary and secondary education as well as to encourage regular attendance at schools

Article 18 – The right to engage in a gainful occupation in the territory of other Parties

With a view to ensuring the effective exercise of the right to engage in a gainful occupation in the territory of any other Party, the Parties undertake:

1 to apply existing regulations in a spirit of liberality;

2 to simplify existing formalities and to reduce or abolish chancery dues and other charges payable by foreign workers or their employers;

3 to liberalise, individually or collectively, regulations governing the employment of foreign workers;

and recognise:

4 the right of their nationals to leave the country to engage in a gainful occupation in the territories of the other Parties.

Article 19 – The right of migrant workers and their families to protection and assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right of migrant workers and their families to protection and assistance in the territory of any other Party, the Parties undertake:

b à protéger les enfants et les adolescents contre la négligence, la violence ou l'exploitation;

c à assurer une protection et une aide spéciale de l'Etat vis-à-vis de l'enfant ou de l'adolescent temporairement ou définitivement privé de son soutien familial;

2 à assurer aux enfants et aux adolescents un enseignement primaire et secondaire gratuit, ainsi qu'à favoriser la régularité de la fréquentation scolaire.

Article 18 – Droit à l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire des autres Parties

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire de toute autre Partie, les Parties s'engagent:

1 à appliquer les règlements existants dans un esprit libéral;

2 à simplifier les formalités en vigueur et à réduire ou supprimer les droits de chancellerie et autres taxes payables par les travailleurs étrangers ou par leurs employeurs;

3 à assouplir, individuellement ou collectivement, les réglementations régissant l'emploi des travailleurs étrangers;

et reconnaissent:

4 le droit de sortie de leurs nationaux désireux d'exercer une activité lucrative sur le territoire des autres Parties.

Article 19 – Droit des travailleurs migrants et de leurs familles à la protection et à l'assistance

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs migrants et de leurs familles à la protection et à l'assistance sur le territoire de toute autre Partie, les Parties s'engagent:

b) att skydda barn och ungdomar mot försummelse, våld och utnyttjande,

c) att tillhandahålla skydd och särskild hjälp från samhällets sida till barn och ungdomar som tillfälligt eller varaktigt saknar stöd från familjen,

2. att till barn och ungdomar tillhandahålla gratis undervisning i grundskolan och gymnasieskolan samt att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan.

Artikel 18 – Rätt att utöva förvärvsarbete inom annan parts territorium

För att trygga rätten att utöva förvärvsarbete inom annan parts territorium åtar sig parterna

1. att tillämpa gällande bestämmelser i liberal anda,

2. att förenkla gällande formaliteter och att minska eller avskaffa stämpelavgifter och andra avgifter som åvilar utländska arbetstagare eller deras arbetsgivare,

3. att var för sig eller gemensamt uppmjuka de bestämmelser som reglerar anställning av utländska arbetstagare,

samt att erkänna

4 sina medborgares rätt att lämna landet för att ta förvärvsarbete inom annan parts territorium.

Artikel 19 – Rätt till skydd och hjälp för migrerande arbetstagare och deras familjer

För att trygga migrerande arbetstagares och deras familjers rätt till skydd och hjälp inom annan parts territorium, åtar sig parterna

1 to maintain or to satisfy themselves that there are maintained adequate and free services to assist such workers, particularly in obtaining accurate information, and to take all appropriate steps, so far as national laws and regulations permit, against misleading propaganda relating to emigration and immigration;	1 à maintenir ou à s'assurer qu'il existe des services gratuits appropriés chargés d'aider ces travailleurs et, notamment, de leur fournir des informations exactes, et à prendre toutes mesures utiles, pour autant que la législation et la réglementation nationales le permettent, contre toute propagande trompeuse concernant l'émigration et l'immigration;	1. att inrätta eller låta inrätta fullgod och kostnadsfri hjälp till sådana arbetstagare, särskilt i fråga om tillgång till vederhäftig information, och att, så långt nationella lagar och förordningar medger det, vidta alla lämpliga åtgärder för att motverka vilseledande propaganda rörande in- och utvandring,
2 to adopt appropriate measures within their own jurisdiction to facilitate the departure, journey and reception of such workers and their families, and to provide, within their own jurisdiction, appropriate services for health, medical attention and good hygienic conditions during the journey;	2 à adopter, dans les limites de leur juridiction, des mesures appropriées pour faciliter le départ, le voyage et l'accueil de ces travailleurs et de leurs familles, et à leur assurer, dans les limites de leur juridiction, pendant le voyage, les services sanitaires et médicaux nécessaires, ainsi que de bonnes conditions d'hygiène;	2. att inom gränserna för sin behörighet vidta lämpliga åtgärder för att underlätta ifrågavarande arbetstagares och deras familjers avfärd, resa och mottagande och att tillhandahålla dem nödvändig hälso- och sjukvård och goda hygieniska förhållanden under resan,
3 to promote cooperation, as appropriate, between social services, public and private, in emigration and immigration countries;	3 à promouvoir la collaboration, suivant les cas, entre les services sociaux, publics ou privés, des pays d'émigration et d'immigration;	3. att i den mån så behövs främja samarbete mellan statliga och privata sociala institutioner i utvandrings- och invandringsländerna,
4 to secure for such workers lawfully within their territories, insofar as such matters are regulated by law or regulations or are subject to the control of administrative authorities, treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of the following matters:	4 à garantir à ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire, pour autant que ces matières sont régies par la législation ou la réglementation ou sont soumises au contrôle des autorités administratives, un traitement non moins favorable qu'à leurs nationaux en ce qui concerne les matières suivantes:	4. att, i den mån sådana förhållanden regleras genom lagar eller andra förordningar eller står under kontroll av en administrativ myndighet, tillförsäkra ifrågavarande arbetstagare som lagligen vistas inom deras territorier en behandling som inte är mindre förmånlig än den som tillkommer de egna medborgarna i fråga om
a remuneration and other employment and working conditions;	a la rémunération et les autres conditions d'emploi et de travail;	a) lön och övriga anställnings- och arbetsförhållanden,
b membership of trade unions and enjoyment of the benefits of collective bargaining;	b l'affiliation aux organisations syndicales et la jouissance des avantages offerts par les conventions collectives;	b) medlemskap i fackliga organisationer och rätt att åtnjuta i kollektivt fastställda förmåner,
c accommodation;	c le logement;	c) bostad,
5 to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals with regard to employment taxes, dues or contributions payable in respect of employed persons;	5 à assurer à ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire un traitement non moins favorable qu'à leurs propres nationaux en ce qui concerne les impôts, taxes et contributions afférents au travail, perçus au titre du travailleur;	5. att tillförsäkra ifrågavarande arbetstagare som lagligen vistas inom deras territorier en behandling som inte är mindre förmånlig än den som tillkommer deras egna medborgare i fråga om skatter och avgifter som hänför sig till arbetstagarna,

6 to facilitate as far as possible the reunion of the family of a foreign worker permitted to establish himself in the territory;	6 à faciliter autant que possible le regroupement de la famille du travailleur migrant autorisé à s'établir lui-même sur le territoire;	6. att i möjligaste mån underlätta för en utländsk arbetstagare att återförenas med sin familj om denne själv har tillstånd att bosätta sig i det mottagande landet,
7 to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of legal proceedings relating to matters referred to in this article;	7 à assurer à ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire un traitement non moins favorable qu'à leurs nationaux pour les actions en justice concernant les questions mentionnées dans le présent article;	7. att tillförsäkra ifrågavarande arbetstagare som lagligen vistas inom deras territorier en behandling som inte är mindre förmånlig än den som tillkommer deras egna medborgare vid rättsligt förfarande i samband med frågor som avses i denna artikel,
8 to secure that such workers lawfully residing within their territories are not expelled unless they endanger national security or offend against public interest or morality;	8 à garantir à ces travailleurs résidant régulièrement sur leur territoire qu'ils ne pourront être expulsés que s'ils menacent la sécurité de l'Etat ou contreviennent à l'ordre public ou aux bonnes mœurs;	8. att garantera att ifrågavarande arbetstagare som lagligen är bosatta inom deras territorier inte utvisas annat än om de utgör en fara för den nationella säkerheten eller förbryter sig mot allmän ordning eller moral,
9 to permit, within legal limits, the transfer of such parts of the earnings and savings of such workers as they may desire;	9 à permettre, dans le cadre des limites fixées par la législation, le transfert de toute partie des gains et des économies des travailleurs migrants que ceux-ci désirent transférer;	9. att medge utförelse inom i lag föreskrivna gränser av så stor del av ifrågavarande arbetstagares arbetsförtjänster och besparingar som de själva önskar,
10 to extend the protection and assistance provided for in this article to selfemployed migrants insofar as such measures apply;	10 à étendre la protection et l'assistance prévues par le présent article aux travailleurs migrants travaillant pour leur propre compte, pour autant que les mesures en question sont applicables à cette catégorie;	10. att i tillämpliga delar utsträcka skydd och hjälp som avses i denna artikel till att omfatta migrerande personer som utövar självständig förvärvsverksamhet,
11 to promote and facilitate the teaching of the national language of the receiving state or, if there are several, one of these languages, to migrant workers and members of their families;	11 à favoriser et à faciliter l'enseignement de la langue nationale de l'Etat d'accueil ou, s'il y en a plusieurs, de l'une d'entre elles aux travailleurs migrants et aux membres de leurs familles;	11. att främja och möjliggöra undervisning för migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar i den mottagande statens nationella språk eller, om det finns flera språk, i ett av dessa,
12 to promote and facilitate, as far as practicable, the teaching of the migrant worker's mother tongue to the children of the migrant worker.	12 à favoriser et à faciliter, dans la mesure du possible, l'enseignement de la langue maternelle du travailleur migrant à ses enfants.	12. att främja och så långt som möjligt underlätta undervisningen i den migrerande arbetstagarens modersmål för dennes barn.
Article 20 – The right to equal opportunities and equal treatment in matters of employment and occupation without discrimination on the grounds of sex	Article 20 – Droit à l'égalité de chances et de traitement en matière d'emploi et de profession, sans discrimination fondée sur le sexe	Artikel 20 – Rätt till lika möjligheter och lika behandling i frågor som rör anställning och yrkesutövning utan diskriminering på grund av kön
With a view to ensuring the effective exercise of the right to equal opportunities and equal treatment in matters of employment and occupation without discrimination on the	En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'égalité de chances et de traitement en matière d'emploi et de profession sans discrimination fondée sur le sexe, les Parties s'enga-	För att trygga rätten till lika möjligheter och lika behandling i frågor som rör anställning och yrkesutövning utan diskriminering på grund av kön, åtar sig parterna att erkänna

grounds of sex, the Parties undertake to recognise that right and to take appropriate measures to ensure or promote its application in the following fields:

a access to employment, protection against dismissal and occupational reintegration;

b vocational guidance, training, retraining and rehabilitation;

c terms of employment and working conditions, including remuneration;

d career development, including promotion.

Article 21 – The right to information and consultation

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to be informed and consulted within the undertaking, the Parties undertake to adopt or encourage measures enabling workers or their representatives, in accordance with national legislation and practice:

a to be informed regularly or at the appropriate time and in a comprehensible way about the economic and financial situation of the undertaking employing them, on the understanding that the disclosure of certain information which could be prejudicial to the undertaking may be refused or subject to confidentiality; and

b to be consulted in good time on proposed decisions which could substantially affect the interests of workers, particularly on those decisions which could have an important impact on the employment situation in the undertaking.

gent à reconnaître ce droit et à prendre les mesures appropriées pour en assurer ou en promouvoir l'application dans les domaines suivants:

a accès à l'emploi, protection contre le licenciement et réinsertion professionnelle;

b orientation et formation professionnelles, recyclage, réadaptation professionnelle;

c conditions d'emploi et de travail, y compris la rémunération;

d déroulement de la carrière, y compris la promotion.

Article 21 – Droit à l'information et à la consultation

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs à l'information et à la consultation au sein de l'entreprise, les Parties s'engagent à prendre ou à promouvoir des mesures permettant aux travailleurs ou à leurs représentants, conformément à la législation et la pratique nationales:

a d'être informés régulièrement ou en temps opportun et d'une manière compréhensible de la situation économique et financière de l'entreprise qui les emploie, étant entendu que la divulgation de certaines informations pouvant porter préjudice à l'entreprise pourra être refusée ou qu'il pourra être exigé que celles-ci soient tenues confidentielles; et

b d'être consultés en temps utile sur les décisions envisagées qui sont susceptibles d'affecter substantiellement les intérêts des travailleurs et notamment sur celles qui auraient des conséquences importantes sur la situation de l'emploi dans l'entreprise.

denna rätt och att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa och främja tillämpningen av den på följande områden:

– tillträde till anställning, skydd mot uppsägning samt återanpassning till arbetslivet,

– yrkesvägledning, yrkesutbildning, vidareutbildning och rehabilitering,

– anställningsvillkor och arbetsförhållanden, inbegripet lön,

– karriärutveckling inbegripet befordran.

Artikel 21 – Rätt till information och samråd

För att trygga arbetstagarnas rätt till information och samråd inom företaget, åtar sig parterna att anta eller främja åtgärder som möjliggör för arbetstagare eller deras representanter att, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis,

a) hållas informerade på ett lättfattligt sätt, regelbundet eller vid lämplig tidpunkt, om det ekonomiska och finansiella läget i det företag där de är anställda, varvid viss sådan information vars röjande skulle kunna vara till skada för företaget får undanhållas eller behandlas förtroligt, och

b) beredas tillfälle att i god tid samråda om föreslagna beslut som skulle kunna inverka avsevärt på arbetstagarnas intressen, särskilt om beslut som skulle kunna få betydande inverkan på sysselsättningsläget i företaget.

Article 22 – The right to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment in the undertaking, the Parties undertake to adopt or encourage measures enabling workers or their representatives, in accordance with national legislation and practice, to contribute:

- a to the determination and the improvement of the working conditions, work organisation and working environment;
- b to the protection of health and safety within the undertaking;
- c to the organisation of social and sociocultural services and facilities within the undertaking;
- d to the supervision of the observance of regulations on these matters.

Article 23 – The right of elderly persons to social protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of elderly persons to social protection, the Parties undertake to adopt or encourage, either directly or in cooperation with public or private organisations, appropriate measures designed in particular:

- to enable elderly persons to remain full members of society for as long as possible, by means of:
 - a adequate resources enabling them to lead a decent life and play an active part in public, social and cultural life;

Article 22 – Droit de prendre part à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail et du milieu du travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs de prendre part à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail et du milieu du travail dans l'entreprise, les Parties s'engagent à prendre ou à promouvoir des mesures permettant aux travailleurs ou à leurs représentants, conformément à la législation et à la pratique nationales, de contribuer:

- a à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail, de l'organisation du travail et du milieu du travail;
- b à la protection de la santé et de la sécurité au sein de l'entreprise;
- c à l'organisation de services et facilités sociaux et socio-culturels de l'entreprise;
- d au contrôle du respect de la réglementation en ces matières.

Article 23 – Droit des personnes âgées à une protection sociale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des personnes âgées à une protection sociale, les Parties s'engagent à prendre ou à promouvoir, soit directement soit en coopération avec les organisations publiques ou privées, des mesures appropriées tendant notamment:

- à permettre aux personnes âgées de demeurer le plus longtemps possible des membres à part entière de la société, moyennant:
 - a des ressources suffisantes pour leur permettre de mener une existence décente et de participer activement à la vie publique, sociale et culturelle;

Artikel 22 – Rätt att delta i avgöranden om och förbättring av arbetsförhållandena och arbetsmiljön

För att trygga arbetstagarnas rätt att delta i avgöranden om arbetsförhållandena och arbetsmiljön inom företaget och förbättring av dessa, åtar sig parterna att anta eller främja åtgärder som möjliggör för arbetstagarna eller deras representanter att i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis bidra till

- a) avgöranden om arbetsförhållandena, arbetsorganisationen och arbetsmiljön och förbättring av dem,
- b) skydd av hälsa och säkerhet inom företaget,
- c) inrättande av sociala och socio-kulturella tjänster och arrangemang inom företaget,
- d) övervakning av att föreskrifterna om dessa frågor iakttas

Artikel 23 – Rätt till socialt skydd för äldre

För att säkerställa äldre människors rätt till socialt skydd, åtar sig parterna att anta eller främja, direkt eller i samarbete med offentliga eller privata organisationer, lämpliga åtgärder avsedda särskilt

- att möjliggöra för de äldre att så länge som möjligt förbli fullvärdiga samhällsmedlemmar genom
 - a) att tillhandahålla lämpliga resurser som sätter dem i stånd att föra ett värdigt liv och att spela en aktiv roll i det offentliga, det sociala och det kulturella livet,

b provision of information about services and facilities available for elderly persons and their opportunities to make use of them;

– to enable elderly persons to choose their lifestyle freely and to lead independent lives in their familiar surroundings for as long as they wish and are able, by means of:

a provision of housing suited to their needs and their state of health or of adequate support for adapting their housing;

b the health care and the services necessitated by their state;

– to guarantee elderly persons living in institutions appropriate support, while respecting their privacy, and participation in decisions concerning living conditions in the institution.

Article 24 – The right to protection in cases of termination of employment

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to protection in cases of termination of employment, the Parties undertake to recognise:

a the right of all workers not to have their employment terminated without valid reasons for such termination connected with their capacity or conduct or based on the operational requirements of the undertaking, establishment or service;

b the right of workers whose employment is terminated without a valid reason to adequate compensation or other appropriate relief.

To this end the Parties undertake to ensure that a worker who considers that his employment has been terminated without a valid reason shall have the right to appeal to an

b la diffusion des informations concernant les services et les facilités existant en faveur des personnes âgées et les possibilités pour celles-ci d'y recourir;

à permettre aux personnes âgées de choisir librement leur mode de vie et de mener une existence indépendante dans leur environnement habituel aussi longtemps qu'elles le souhaitent et que cela est possible, moyennant:

a la mise à disposition de logements appropriés à leurs besoins et à leur état de santé ou d'aides adéquates en vue de l'aménagement du logement;

b les soins de santé et les services que nécessiterait leur état;

à garantir aux personnes âgées vivant en institution l'assistance appropriée dans le respect de la vie privée, et la participation à la détermination des conditions de vie dans l'institution.

Article 24 – Droit à la protection en cas de licenciement

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la protection en cas de licenciement, les Parties s'engagent à reconnaître:

a le droit des travailleurs à ne pas être licenciés sans motif valable lié à leur aptitude ou conduite, ou fondé sur les nécessités de fonctionnement de l'entreprise, de l'établissement ou du service;

b le droit des travailleurs licenciés sans motif valable à une indemnité adéquate ou à une autre réparation appropriée.

A cette fin les Parties s'engagent à assurer qu'un travailleur qui estime avoir fait l'objet d'une mesure de licenciement sans motif valable ait un droit de recours contre cette

b) att tillhandahålla information om tjänster och arrangemang som de äldre har tillgång till samt om deras möjligheter att utnyttja dem;

att möjliggöra för de äldre att fritt välja livsstil och föra ett oberoende liv i den omgivning som de är förtrogna med så länge de önskar och kan genom

a) att tillhandahålla bostäder som passar för deras behov och hälsotillstånd eller lämpligt stöd för anpassning av deras bostäder,

b) hälsovård och tjänster som deras tillstånd kräver;

att tillförsäkra äldre som bor på institutioner lämpligt stöd med hänsyn till deras privatliv, samt delaktighet i beslut som rör levnadsförhållandena på institutionen.

Artikel 24 – Rätt till skydd vid uppsägning

För att trygga arbetstagarnas rätt till skydd vid uppsägning åtar sig parterna att erkänna

a) alla arbetstgares rätt att inte bli uppsagda utan giltigt skäl som har samband med deras duglighet eller uppförande eller som har sin grund i de krav som verksamheten ställer i företaget eller förvaltningen,

b) rätt till fullgod ekonomisk ersättning eller annan vederbörlig gottgörelse till arbetstagare som har blivit uppsagda utan giltigt skäl.

I detta syfte åtar sig parterna att säkerställa att en arbetstagare som anser sig ha blivit uppsagd utan giltigt skäl skall ha rätt att få uppsägningen prövad av ett opartiskt

Article 25 – The right of workers to the protection of their claims in the event of the insolvency of their employer

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to the protection of their claims in the event of the insolvency of their employer, the Parties undertake to provide that workers' claims arising from contracts of employment or employment relationships be guaranteed by a guarantee institution or by any other effective form of protection.

Article 26 – The right to dignity at work

With a view to ensuring the effective exercise of the right of all workers to protection of their dignity at work, the Parties undertake, in consultation with employers' and workers' organisations:

1 to promote awareness, information and prevention of sexual harassment in the workplace or in relation to work and to take all appropriate measures to protect workers from such conduct;

2 to promote awareness, information and prevention of recurrent reprehensible or distinctly negative and offensive actions directed against individual workers in the workplace or in relation to work and to take all appropriate measures to protect workers from such conduct.

Article 27 – The right of workers with family responsibilities to equal opportunities and equal treatment

With a view to ensuring the exercise of the right to equality of opportunity and treatment for men and women workers with family responsibilities and between such workers and other workers, the Parties un-

Article 25 – Droit des travailleurs à la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs à la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur, les Parties s'engagent à prévoir que les créances des travailleurs résultant de contrats de travail ou de relations d'emploi soient garanties par une institution de garantie ou par toute autre forme effective de protection

Article 26 – Droit à la dignité au travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de tous les travailleurs à la protection de leur dignité au travail, les Parties s'engagent, en consultation avec les organisations d'employeurs et de travailleurs:

1 à promouvoir la sensibilisation, l'information et la prévention en matière de harcèlement sexuel sur le lieu de travail ou en relation avec le travail, et à prendre toute mesure appropriée pour protéger les travailleurs contre de tels comportements;

2 à promouvoir la sensibilisation, l'information et la prévention en matière d'actes condamnables ou explicitement hostiles et offensifs dirigés de façon répétée contre tout salarié sur le lieu de travail ou en relation avec le travail, et à prendre toute mesure appropriée pour protéger les travailleurs contre de tels comportements.

Article 27 – Droit des travailleurs ayant des responsabilités familiales à l'égalité des chances et de traitement

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'égalité des chances et de traitement entre les travailleurs des deux sexes ayant des responsabilités familiales et entre ces travailleurs et les autres travailleurs, les Parties

Artikel 25 – Rätt till skydd av arbetstagarens fordringar vid händelse av arbetsgivarens insolvens

I syfte att säkerställa ett effektivt utövande av arbetstagarnas rätt till skydd för sina fordringar i händelse av arbetsgivarens insolvens, åtar sig parterna att föreskriva att arbetstagarnas fordringar på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden skall garanteras genom ett garantiinstitut eller genom någon annan form av effektivt skydd.

Artikel 26 – Rätt till värdiga arbetsförhållanden

För att trygga alla arbetstagares rätt att åtnjuta skydd för sin värdighet i arbetet, åtar sig parterna att i samråd med arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer

1. att verka för medvetenhet om, information om och åtgärder till förebyggande av sexuella trakasserier på arbetsplatsen eller i samband med arbetet, förebygga sådant beteende samt vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda arbetstagarna från detta,

2. främja uppmärksamheten på och informationen om upprepat klandervärt eller uppenbart skadligt och aggressivt beteende riktat mot enskilda arbetstagare på arbetsplatsen eller i samband med arbetet, förebygga sådant beteende samt vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda arbetstagarna från detta.

Artikel 27 – Rätt till jämställdhet för arbetstagare med familjensvar

För att trygga jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare med familjensvar och mellan sådana arbetstagare och andra arbetstagare, åtar sig parterna

dertake:	s'engagent:	
1 to take appropriate measures:	1 à prendre des mesures appropriées:	1. att vidta lämpliga åtgärder för att
a to enable workers with family responsibilities to enter and remain in employment, as well as to reenter employment after an absence due to those responsibilities, including measures in the field of vocational guidance and training;	a pour permettre aux travailleurs ayant des responsabilités familiales d'entrer et de rester dans la vie active ou d'y retourner après une absence due à ces responsabilités, y compris des mesures dans le domaine de l'orientation et la formation professionnelles;	a) möjliggöra för arbetstagare med familjeansvar att skaffa sig och behålla en anställning samt att återuppta anställning efter frånvaro förorsakad av familjeansvar; i dessa åtgärder innefattas yrkesvägledning och yrkesutbildning,
b to take account of their needs in terms of conditions of employment and social security;	b pour tenir compte de leurs besoins en ce qui concerne les conditions d'emploi et la sécurité sociale;	b) beakta deras behov i fråga om anställningsvillkor och social trygghet,
c to develop or promote services, public or private, in particular childcare services and other childcare arrangements;	c pour développer ou promouvoir des services, publics ou privés, en particulier les services de garde de jour d'enfants et d'autres modes de garde;	c) utveckla eller främja offentlig och privat social service, särskilt barndaghem och andra former av barnomsorg,
2 to provide a possibility for either parent to obtain, during a period after maternity leave, parental leave to take care of a child, the duration and conditions of which should be determined by national legislation, collective agreements or practice;	2 à prévoir la possibilité pour chaque parent, au cours d'une période après le congé de maternité, d'obtenir un congé parental pour s'occuper d'un enfant, dont la durée et les conditions seront fixées par la législation nationale, les conventions collectives ou la pratique;	2. att tillhandahålla möjligheter för envar av föräldrarna att efter en tid av mödraledighet få familjeledighet för vård av barn, varvid ledighetens längd och förutsättningarna för den skall bestämmas i enlighet med nationella lagar, kollektivavtal eller praxis,
3 to ensure that family responsibilities shall not, as such, constitute a valid reason for termination of employment.	3 à assurer que les responsabilités familiales ne puissent, en tant que telles, constituer un motif valable de licenciement	3 att säkerställa att familjeansvar i sig själv inte skall utgöra giltig orsak för uppsägning.
Article 28 – The right of workers' representatives to protection in the undertaking and facilities to be accorded to them	Article 28 – Droit des représentants des travailleurs à la protection dans l'entreprise et facilités à leur accorder	Artikel 28 – Rätt för arbetstagarrepresentanter till skydd inom företaget och åtgärder för att underlätta deras verksamhet
With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers' representatives to carry out their functions, the Parties undertake to ensure that in the undertaking:	Afin d'assurer l'exercice effectif du droit des représentants des travailleurs de remplir leurs fonctions de représentants, les Parties s'engagent à assurer que dans l'entreprise:	För att trygga arbetstagarnas representanters rätt att kunna fullgöra sina uppgifter, åtar sig parterna att se till att de i företaget
a they enjoy effective protection against acts prejudicial to them, including dismissal, based on their status or activities as workers' representatives within the undertaking;	a ils bénéficient d'une protection effective contre les actes qui pourraient leur porter préjudice, y compris le licenciement, et qui seraient motivés par leur qualité ou leurs activités de représentants des travailleurs dans l'entreprise;	a) åtnjuter effektivt skydd mot åtgärder som kan vålla dem men, däri inbegripet uppsägning på grund av deras ställning eller verksamhet som arbetstagarrepresentanter inom företaget,

b) they are afforded such facilities as may be appropriate in order to enable them to carry out their functions promptly and efficiently, account being taken of the industrial relations system of the country and the needs, size and capabilities of the undertaking concerned

Article 29 – The right to information and consultation in collective redundancy procedures

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to be informed and consulted in situations of collective redundancies, the Parties undertake to ensure that employers shall inform and consult workers' representatives, in good time prior to such collective redundancies, on ways and means of avoiding collective redundancies or limiting their occurrence and mitigating their consequences, for example by recourse to accompanying social measures aimed, in particular, at aid for the redeployment or retraining of the workers concerned.

Article 30 – The right to protection against poverty and social exclusion

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection against poverty and social exclusion, the Parties undertake:

a) to take measures within the framework of an overall and coordinated approach to promote the effective access of persons who live or risk living in a situation of social exclusion or poverty, as well as their families, to, in particular, employment, housing, training, education, culture and social and medical assistance;

b) to review these measures with a view to their adaptation if necessary

b) ils aient les facilités appropriées afin de leur permettre de remplir rapidement et efficacement leurs fonctions en tenant compte du système de relations professionnelles prévalant dans le pays ainsi que des besoins, de l'importance et des possibilités de l'entreprise intéressée

Article 29 – Droit à l'information et à la consultation dans les procédures de licenciements collectifs

Afin d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs à être informés et consultés en cas de licenciements collectifs, les Parties s'engagent à assurer que les employeurs informent et consultent les représentants des travailleurs en temps utile, avant ces licenciements collectifs, sur les possibilités d'éviter les licenciements collectifs ou de limiter leur nombre et d'atténuer leurs conséquences, par exemple par le recours à des mesures sociales d'accompagnement visant notamment l'aide au reclassement ou à la réinsertion des travailleurs concernés

Article 30 – Droit à la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale, les Parties s'engagent:

a) à prendre des mesures dans le cadre d'une approche globale et coordonnée pour promouvoir l'accès effectif notamment à l'emploi, au logement, à la formation, à l'enseignement, à la culture, à l'assistance sociale et médicale des personnes se trouvant ou risquant de se trouver en situation d'exclusion sociale ou de pauvreté, et de leur famille;

b) à réexaminer ces mesures en vue de leur adaptation si nécessaire.

b) får åtnjuta sådana villkor i arbetet som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter snabbt och effektivt, varvid hänsyn skall tas till de nationella särdragen i förhållandet mellan parterna på arbetsmarknaden samt till vederbörande företags behov, storlek och möjligheter.

Artikel 29 – Rätt till information och samråd vid kollektiva uppsägningar

För att trygga arbetstagarnas rätt till information och samråd i samband med kollektiva uppsägningar, åtar sig parterna att säkerställa att arbetsgivarna informerar arbetstagarnas representanter och samråder med dem i god tid före sådana kollektiva uppsägningar om sätt och metoder att undvika dessa eller begränsa dem och mildra deras verkningar, t.ex. genom att vidta åtföljande sociala åtgärder med särskilt syfte att underlätta omplacering och omskolning av de berörda arbetstagarna

Artikel 30 – Rätt till skydd mot fattigdom och social utslagning

För att trygga den enskildes rätt till skydd mot fattigdom och social utslagning åtar sig parterna

a) att vidta åtgärder inom ramen för en samordnad helhetssyn för att främja att personer som lever i eller som riskerar att komma i ett läge av social utslagning eller fattigdom, liksom deras familjer, faktiskt får tillgång särskilt till sysselsättning, bostad, yrkesutbildning, utbildning, kultur samt rätt till social och medicinsk hjälp.

b) att göra en översyn av dessa åtgärder för att vid behov kunna anpassa dem.

Article 31 – The right to housing

With a view to ensuring the effective exercise of the right to housing, the Parties undertake to take measures designed:

- 1 to promote access to housing of an adequate standard;
- 2 to prevent and reduce homelessness with a view to its gradual elimination;
- 3 to make the price of housing accessible to those without adequate resources.

Part III**Article A – Undertakings**

1 Subject to the provisions of Article B below, each of the Parties undertakes:

a to consider Part I of this Charter as a declaration of the aims which it will pursue by all appropriate means, as stated in the introductory paragraph of that part;

b to consider itself bound by at least six of the following nine articles of Part II of this Charter: Articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 and 20;

c to consider itself bound by an additional number of articles or numbered paragraphs of Part II of the Charter which it may select, provided that the total number of articles or numbered paragraphs by which it is bound is not less than sixteen articles or sixtythree numbered paragraphs.

2 The articles or paragraphs selected in accordance with subparagraphs b and c of paragraph 1 of this article shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe at the time when the instrument of ratification, acceptance or

Article 31 – Droit au logement

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit au logement, les Parties s'engagent à prendre des mesures destinées:

- 1 à favoriser l'accès au logement d'un niveau suffisant;
- 2 à prévenir et à réduire l'état de sans-abri en vue de son élimination progressive;
- 3 à rendre le coût du logement accessible aux personnes qui ne disposent pas de ressources suffisantes

Partie III**Article A – Engagements**

1 Sous réserve des dispositions de l'article B ci-dessous, chacune des Parties s'engage:

a à considérer la partie I de la présente Charte comme une déclaration déterminant les objectifs dont elle poursuivra par tous les moyens utiles la réalisation, conformément aux dispositions du paragraphe introductif de ladite partie;

b à se considérer comme liée par six au moins des neuf articles suivants de la partie II de la Charte: articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 et 20;

c à se considérer comme liée par un nombre supplémentaire d'articles ou de paragraphes numérotés de la partie II de la Charte, qu'elle choisira, pourvu que le nombre total des articles et des paragraphes numérotés qui la lient ne soit pas inférieur à seize articles ou à soixante-trois paragraphes numérotés.

2 Les articles ou paragraphes choisis conformément aux dispositions des alinéas b et c du paragraphe 1 du présent article seront notifiés au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe lors du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation

Artikel 31 – Rätt till bostad

För att trygga att den enskilde i praktiken kommer i åtnjutande av rätt till bostad, åtar sig parterna att vidta åtgärder som syftar till

1. att främja tillgången till bostäder med rimlig standard,
2. att förebygga och minska hemlösheten i syfte att successivt undanröja den,
3. att göra bostäder ekonomiskt tillgängliga för personer som saknar tillräckliga medel.

DEL III**Artikel A – Åtaganden**

1. Varje part åtar sig, under hänsynstagande till vad som stadgas i artikel B nedan,

a) att betrakta del I av denna stadga som en förklaring om de mål som parten med alla lämpliga medel skall söka förverkliga i enlighet med vad som stadgas i den inledande punkten av nämnda del,

b) att anse sig bunden av åtminstone sex av de följande nio artiklarna i del II av denna stadga, nämligen artiklarna 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 och 20,

c) att anse sig bunden av ytterligare ett antal artiklar eller numrerade punkter i stadgans del II, som den får utvälja, dock att det sammanlagda antalet artiklar eller numrerade punkter som skall vara bindande för parten inte får understiga 16 artiklar eller 63 numrerade punkter.

2. De artiklar och punkter som utvalts i enlighet med punkt 1 b och c i denna artikel skall meddelas till Europarådets generalsekreterare samtidigt som vederbörande part deponerar sitt ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstru-

approval is deposited.

3 Any Party may, at a later date, declare by notification addressed to the Secretary General that it considers itself bound by any articles or any numbered paragraphs of Part II of the Charter which it has not already accepted under the terms of paragraph 1 of this article. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the ratification, acceptance or approval and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of the notification.

4 Each Party shall maintain a system of labour inspection appropriate to national conditions.

Article B – Links with the European Social Charter and the 1988 Additional Protocol

1 No Contracting Party to the European Social Charter or Party to the Additional Protocol of 5 May 1988 may ratify, accept or approve this Charter without considering itself bound by at least the provisions corresponding to the provisions of the European Social Charter and, where appropriate, of the Additional Protocol, to which it was bound

2 Acceptance of the obligations of any provision of this Charter shall, from the date of entry into force of those obligations for the Party concerned, result in the corresponding provision of the European Social Charter and, where appropriate, of its Additional Protocol of 1988 ceasing to apply to the Party concerned in the event of that Party being bound by the first of those instruments or by both instruments.

ou d'approbation.

3 Chacune des Parties pourra, à tout moment ultérieur, déclarer par notification adressée au Secrétaire Général qu'elle se considère comme liée par tout autre article ou paragraphe numéroté figurant dans la partie II de la Charte et qu'elle n'avait pas encore accepté conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation et porteront les mêmes effets dès le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date de la notification.

4 Chaque Partie disposera d'un système d'inspection du travail approprié à ses conditions nationales.

Article B – Liens avec la Charte sociale européenne et le Protocole additionnel de 1988

1 Aucune Partie contractante à la Charte sociale européenne ou Partie au Protocole additionnel du 5 mai 1988 ne peut ratifier, accepter ou approuver la présente Charte sans se considérer liée au moins par les dispositions correspondant aux dispositions de la Charte sociale européenne et, le cas échéant, du Protocole additionnel, auxquelles elle était liée.

2 L'acceptation des obligations de toute disposition de la présente Charte aura pour effet que, à partir de la date d'entrée en vigueur de ces obligations à l'égard de la Partie concernée, la disposition correspondante de la Charte sociale européenne et, le cas échéant, de son Protocole additionnel de 1988 cessera de s'appliquer à la Partie concernée au cas où cette Partie serait liée par le premier des deux instruments précités ou par les deux instruments

ment.

3. Varje fördragsslutande part får vid senare tidpunkt genom ett till generalsekreteraren ställt meddelande förklara sig bunden av andra artiklar eller numrerade punkter i stadgans del II än av dem som den redan godtagit i enlighet med vad som stadgas i punkt 1 i denna artikel. Sådana senare gjorda åtaganden skall anses utgöra en integrerad del av ratifikationen, godtagandet eller godkännandet och skall ha samma verkan från och med den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter dagen för meddelandet.

4. Varje part skall tillse att det finns en yrkesinspektion anpassad till de nationella förhållandena.

Artikel B – Förhållandet till europeiska sociala stadgan och 1988 års tilläggsprotokoll

1. Ingen fördragsslutande part i europeiska sociala stadgan eller part i tilläggsprotokollet av den 5 maj 1988 får ratificera, godta eller godkänna denna stadga utan att anse sig bunden av åtminstone de bestämmelser som motsvarar de bestämmelser i europeiska sociala stadgan och, i tillämpliga fall, tilläggsprotokollet av vilka den var bunden

2. Godtagande av förpliktelseerna i varje bestämmelse i denna stadga skall från den dag då dessa förpliktelser träder i kraft för den berörda parten resultera i att motsvarande bestämmelse i europeiska sociala stadgan och, där så är tillämpligt, dess tilläggsprotokoll av år 1988, upphör att gälla för den berörda parten i det fall att den parten är bunden av det förstnämnda instrumentet eller båda instrumenten.

Part IV**Article C – Supervision of the implementation of the undertakings contained in this Charter**

The implementation of the legal obligations contained in this Charter shall be submitted to the same supervision as the European Social Charter.

Article D – Collective complaints

1 The provisions of the Additional Protocol to the European Social Charter providing for a system of collective complaints shall apply to the undertakings given in this Charter for the States which have ratified the said Protocol.

2 Any State which is not bound by the Additional Protocol to the European Social Charter providing for a system of collective complaints may when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval of this Charter or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that it accepts the supervision of its obligations under this Charter following the procedure provided for in the said Protocol.

Part V**Article E – Nondiscrimination**

The enjoyment of the rights set forth in this Charter shall be secured without discrimination on any ground such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national extraction or social origin, health, association with a national minority, birth or other status

Partie IV**Article C – Contrôle de l'application des engagements contenus dans la présente Charte**

L'application des engagements juridiques contenus dans la présente Charte sera soumise au même contrôle que celui de la Charte sociale européenne.

Article D – Réclamations collectives

1 Les dispositions du Protocole additionnel à la Charte sociale européenne prévoyant un système de réclamations collectives s'appliqueront aux dispositions souscrites en application de la présente Charte pour les Etats qui ont ratifié ledit Protocole.

2 Tout Etat qui n'est pas lié par le Protocole additionnel à la Charte sociale européenne prévoyant un système de réclamations collectives pourra, lors du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation de la présente Charte ou à tout autre moment par la suite, déclarer par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe qu'il accepte le contrôle des obligations souscrites au titre de la présente Charte selon la procédure prévue par ledit Protocole.

Partie V**Article E – Non-discrimination**

La jouissance des droits reconnus dans la présente Charte doit être assurée sans distinction aucune fondée notamment sur la race, la couleur, le sexe, la langue, la religion, les opinions politiques ou toutes autres opinions, l'ascendance nationale ou l'origine sociale, la santé, l'appartenance à une minorité nationale, la naissance ou toute autre situation

DEL IV**Artikel C – Övervakning av genomförandet av åtagandena i denna stadga**

Genomförandet av de rättsliga skyldigheterna i denna stadga skall underställas samma övervakning som den som gäller för europeiska sociala stadgan.

Artikel D – Kollektivt klagomål

1. De bestämmelser i tilläggsprotokollet till europeiska sociala stadgan som avser ett kollektivt klagomålsförfarande skall tillämpas på de åtaganden som ges i denna stadga med avseende på de stater som har ratificerat tilläggsprotokollet.

2. Varje stat som är obunden av det tilläggsprotokoll till europeiska sociala stadgan som inför ett kollektivt klagomålsförfarande får, när den avlämnar sitt ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument till denna stadga eller när som helst därefter genom meddelande till Europarådets generalsekreterare, förklara att den godtar övervakningen av dess förpliktelser enligt denna stadga i enlighet med det förfarande som anges i nämnda protokoll.

DEL V**Artikel E – Icke diskriminering**

Åtnjutandet av de rättigheter som anges i denna konvention skall säkerställas utan någon åtskillnad såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung, hälsa, tillhörighet till nationell minoritet, börd eller ställning i övrigt.

Article F – Derogations in time of war or public emergency

1 In time of war or other public emergency threatening the life of the nation any Party may take measures derogating from its obligations under this Charter to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with its other obligations under international law.

2 Any Party which has availed itself of this right of derogation shall, within a reasonable lapse of time, keep the Secretary General of the Council of Europe fully informed of the measures taken and of the reasons therefor. It shall likewise inform the Secretary General when such measures have ceased to operate and the provisions of the Charter which it has accepted are again being fully executed

Article G – Restrictions

1 The rights and principles set forth in Part I when effectively realised, and their effective exercise as provided for in Part II, shall not be subject to any restrictions or limitations not specified in those parts, except such as are prescribed by law and are necessary in a democratic society for the protection of the rights and freedoms of others or for the protection of public interest, national security, public health, or morals.

2 The restrictions permitted under this Charter to the rights and obligations set forth herein shall not be applied for any purpose other than that for which they have been prescribed.

Article F – Dérogations en cas de guerre ou de danger public

1 En cas de guerre ou en cas d'autre danger public menaçant la vie de la nation, toute Partie peut prendre des mesures dérogeant aux obligations prévues par la présente Charte, dans la stricte mesure où la situation l'exige et à la condition que ces mesures ne soient pas en contradiction avec les autres obligations découlant du droit international.

2 Toute Partie ayant exercé ce droit de dérogation tient, dans un délai raisonnable, le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe pleinement informé des mesures prises et des motifs qui les ont inspirées. Elle doit également informer le Secrétaire Général de la date à laquelle ces mesures ont cessé d'être en vigueur et à laquelle les dispositions de la Charte qu'elle a acceptées reçoivent de nouveau pleine application.

Article G – Restrictions

1 Les droits et principes énoncés dans la partie I, lorsqu'ils seront effectivement mis en œuvre, et l'exercice effectif de ces droits et principes, tel qu'il est prévu dans la partie II, ne pourront faire l'objet de restrictions ou limitations non spécifiées dans les parties I et II, à l'exception de celles prescrites par la loi et qui sont nécessaires, dans une société démocratique, pour garantir le respect des droits et des libertés d'autrui ou pour protéger l'ordre public, la sécurité nationale, la santé publique ou les bonnes mœurs

2 Les restrictions apportées en vertu de la présente Charte aux droits et obligations reconnus dans celle-ci ne peuvent être appliquées que dans le but pour lequel elles ont été prévues

Artikel F – Avvikelse i händelse av krig eller nationellt kristillstånd

1. I händelse av krig eller annat nationellt kristillstånd som hotar nationens existens får part vidta åtgärder som innebär avvikelse från dess förpliktelser enligt denna stadga i den mån läget oundgängligen kräver det och under förutsättning att åtgärderna inte strider mot dess övriga förpliktelser enligt internationell rätt

2. Varje part som har utnyttjat denna rätt till avvikelse skall inom skälig tid hålla Europarådets generalsekreterare fullt underrättad om de vidtagna åtgärderna och skälen därfor. Parten skall även underrätta generalsekreteraren om denna tidpunkt då sådana åtgärder har upphört att gälla och de bestämmelser i stadgan som parten godtagit åter börjar tillämpas i full utsträckning.

Artikel G – Inskränkningar

1. Ett faktiskt förverkligande av de i del I angivna rättigheterna och principerna samt ett faktiskt åtnjutande av dessa i enlighet med vad som stadgas i del II förutsätter att ifrågasvarande rättigheter och principer inte görs till föremål för andra inskränkningar eller begränsningar än de som anges i dessa delar av stadgan, med undantag för sådana bestämmelser som anges i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle som garanti för andras fri- och rättigheter eller som skydd för samhällets intresse, den nationella säkerheten eller allmän hälsa eller moral

2. De enligt denna stadga tillåtna inskränkningarna i häri angivna rättigheter och förpliktelser får endast tillämpas för de avsedda syftena.

Article H – Relations between the Charter and domestic law or international agreements

The provisions of this Charter shall not prejudice the provisions of domestic law or of any bilateral or multilateral treaties, conventions or agreements which are already in force, or may come into force, under which more favourable treatment would be accorded to the persons protected.

Article I – Implementation of the undertakings given

1 Without prejudice to the methods of implementation foreseen in these articles the relevant provisions of Articles 1 to 31 of Part II of this Charter shall be implemented by:

a laws or regulations;

b agreements between employers or employers' organisations and workers' organisations;

c a combination of those two methods;

d other appropriate means

2 Compliance with the undertakings deriving from the provisions of paragraphs 1, 2, 3, 4, 5 and 7 of Article 2, paragraphs 4, 6 and 7 of Article 7, paragraphs 1, 2, 3 and 5 of Article 10 and Articles 21 and 22 of Part II of this Charter shall be regarded as effective if the provisions are applied, in accordance with paragraph 1 of this article, to the great majority of the workers concerned.

Article J – Amendments

1 Any amendment to Parts I and II of this Charter with the purpose of extending the rights guaranteed in this Charter as well as any amendment to Parts III to VI, proposed by a Party or by the Governmental Committee, shall be communicated

Article H – Relations entre la Charte et le droit interne ou les accords internationaux

Les dispositions de la présente Charte ne portent pas atteinte aux dispositions de droit interne et des traités, conventions ou accords bilatéraux ou multilatéraux qui sont ou entreront en vigueur et qui seraient plus favorables aux personnes protégées.

Article I – Mise en uvre des engagements souscrits

1 Sans préjudice des moyens de mise en uvre énoncés par ces articles, les dispositions pertinentes des articles 1 à 31 de la partie II de la présente Charte sont mises en uvre par:

a la législation ou la réglementation;

b des conventions conclues entre employeurs ou organisations d'employeurs et organisations de travailleurs;

c une combinaison de ces deux méthodes;

d d'autres moyens appropriés.

2 Les engagements découlant des paragraphes 1, 2, 3, 4, 5 et 7 de l'article 2, des paragraphes 4, 6 et 7 de l'article 7, des paragraphes 1, 2, 3 et 5 de l'article 10 et des articles 21 et 22 de la partie II de la présente Charte seront considérés comme remplis dès lors que ces dispositions seront appliquées, conformément au paragraphe 1 du présent article, à la grande majorité des travailleurs intéressés.

Article J – Amendements

1 Tout amendement aux parties I et II de la présente Charte destiné à étendre les droits garantis par la présente Charte et tout amendement aux parties III à VI, proposé par une Partie ou par le Comité gouvernemental, est communiqué au

Artikel H – Förhållandet mellan stadgan, inhemsk lagstiftning och internationella avtal

Bestämmelserna i denna stadga skall inte inkräkta på vad som stadgas i inhemsk lagstiftning eller i bilaterala eller multilaterala fördrag, konventioner eller överenskommelser som är i kraft eller kan komma att träda i kraft och som kan innehålla för de skyddade personerna fördelaktigare bestämmelser.

Artikel I – Genomförande av gjorda åtaganden

1. Utan att det inverkar på de metoder för genomförande som stadgas i dessa artiklar, får de relevanta bestämmelserna i artiklarna 1 - 31 i del II i denna stadga genomföras genom

a) lagar och andra förordningar,

b) avtal mellan arbetsgivare eller arbetsgivar-organisationer och arbetstagar-organisationer,

c) en kombination av dessa båda metoder,

d) andra lämpliga åtgärder.

2. De åtaganden som härleder sig från bestämmelserna i artikel 2, punkterna 1-5 och 7, artikel 7, punkterna 4, 6 och 7, artikel 10, punkterna 1-3 och 5 samt artiklarna 21 och 22 i del II i denna stadga skall betraktas som uppfyllda om bestämmelserna i enlighet med punkt 1 i denna artikel tillämpas på det stora flertalet av de berörda arbetstagarerna.

Artikel J – Ändringar

1. Varje ändring till delarna I och II i denna stadga som syftar till att utsträcka de rättigheter som garanteras i denna stadga och varje ändring av delarna III - VI som föreslås av en part eller av regeringskommittén skall framföras till Europarådet

to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by the Secretary General to the Parties to this Charter.

2 Any amendment proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined by the Governmental Committee which shall submit the text adopted to the Committee of Ministers for approval after consultation with the Parliamentary Assembly After its approval by the Committee of Ministers this text shall be forwarded to the Parties for acceptance.

3 Any amendment to Part I and to Part II of this Charter shall enter into force, in respect of those Parties which have accepted it, on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

In respect of any Party which subsequently accepts it, the amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which that Party has informed the Secretary General of its acceptance.

4 Any amendment to Parts III to VI of this Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it

Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et transmis par le Secrétaire Général aux Parties à la présente Charte.

2 Tout amendement proposé conformément aux dispositions du paragraphe précédent est examiné par le Comité gouvernemental qui soumet le texte adopté à l'approbation du Comité des Ministres après consultation de l'Assemblée parlementaire Après son approbation par le Comité des Ministres, ce texte est communiqué aux Parties en vue de son acceptation.

3 Tout amendement à la partie I et à la partie II de la présente Charte entrera en vigueur, à l'égard des Parties qui l'ont accepté, le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle trois Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

Pour toute Partie qui l'aura accepté ultérieurement, l'amendement entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle ladite Partie aura informé le Secrétaire Général de son acceptation.

4 Tout amendement aux parties III à VI de la présente Charte entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

generalsekreterare och av denne vidarebefordras till parterna i denna stadga.

2. Varje ändring som föreslås enligt bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel skall prövas av regeringskommittén, som skall underställa ministerkommittén den antagna texten för godkännande efter samråd med parlamentariska församlingen. Sedan ministerkommittén har godkänt texten, skall den underställas parterna för godtagande.

3. Varje ändring i delarna I och II av denna stadga skall träda i kraft för de stater som har godtagit den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter det att tre parter har underrättat generalsekreteraren om sitt godtagande av ändringen.

För varje part som därefter godtar ändringen, skall den träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter det att den parten har underrättat generalsekreteraren om sitt godtagande av ändringen.

4. Varje ändring i delarna III - VI i denna stadga skall träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter det att alla parter har underrättat generalsekreteraren om sitt godtagande av ändringen.

Part VI

Article K – Signature, ratification and entry into force

1 This Charter shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary Gene-

Partie VI

Article K – Signature, ratification et entrée en vigueur

1 La présente Charte est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le

DEL VI

Artikel K – Undertecknande, ratificering och ikraftträdande

1. Denna stadga skall vara öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater Den skall ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare

ral of the Council of Europe

Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

re.

2 This Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by this Charter in accordance with the preceding paragraph.

2 La présente Charte entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle trois Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la présente Charte, conformément aux dispositions du paragraphe précédent.

2. Denna stadga skall träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter den dag då tre medlemsstater i Europarådet har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av den i enlighet med punkt 1 i denna artikel.

3 In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by this Charter, it shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

3 Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la présente Charte, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

3. För en medlemsstat som därefter uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av denna stadga, skall den träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter det att ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet har deponerats.

Article L – Territorial application

Article L – Application territoriale

Artikel L – Territoriell tillämpning

1 This Charter shall apply to the metropolitan territory of each Party. Each signatory may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval, specify, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, the territory which shall be considered to be its metropolitan territory for this purpose.

1 La présente Charte s'applique au territoire métropolitain de chaque Partie. Tout signataire peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, préciser, par déclaration faite au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, le territoire qui est considéré à cette fin comme son territoire métropolitain.

1. Denna stadga skall tillämpas på varje parts moderland. Varje regering som undertecknar stadgan får i samband därmed, eller då dess ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument deponeras, genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring ange vilket territorium som för detta ändamål skall betraktas som moderlandet.

2 Any signatory may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that the Charter shall extend in whole or in part to a nonmetropolitan territory or territories specified in the said declaration for whose international relations it is responsible or for which it assumes international responsibility. It shall specify in the declaration the articles or paragraphs of Part II of the Charter which it accepts as binding in respect of the territories named in the declaration.

2 Tout signataire peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, ou à tout autre moment par la suite, déclarer, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, que la Charte, en tout ou en partie, s'appliquera à celui ou à ceux des territoires non métropolitains désignés dans ladite déclaration et dont il assure les relations internationales ou dont il assume la responsabilité internationale. Il spécifiera dans cette déclaration les articles ou paragraphes de la partie II de la Charte qu'il accepte comme obligatoires en ce qui concerne chacun des territoires désignés dans la déclaration.

2. Varje part som undertecknar stadgan får vid undertecknandet eller deponeringen av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet, eller vid senare tidpunkt, genom ett till Europarådets generalsekreterare ställt meddelande förklara att stadgan helt eller delvis skall tillämpas på det eller de i förklaringen angivna utanför moderlandet belägna territorier för vilkas internationella förbindelser den parten är ansvarig eller för vilka parten åtar sig internationellt ansvar. Förklaringen skall utvisa vilka artiklar eller punkter av del II av stadgan som den parten godtar som bindande för de i förklaringen angivna territorierna.

3 The Charter shall extend its application to the territory or territories named in the aforesaid declaration as from the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of the notification of such declaration by the Secretary General.

4 Any Party may declare at a later date by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe that, in respect of one or more of the territories to which the Charter has been applied in accordance with paragraph 2 of this article, it accepts as binding any articles or any numbered paragraphs which it has not already accepted in respect of that territory or territories. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the original declaration in respect of the territory concerned, and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such notification by the Secretary General

Article M – Denunciation

1 Any Party may denounce this Charter only at the end of a period of five years from the date on which the Charter entered into force for it, or at the end of any subsequent period of two years, and in either case after giving six months' notice to the Secretary General of the Council of Europe who shall inform the other Parties accordingly.

2 Any Party may, in accordance with the provisions set out in the preceding paragraph, denounce any article or paragraph of Part II of the Charter accepted by it provided that the number of articles or paragraphs by which this Party is bound shall never be less than sixteen in the former case and sixtythree in the latter and that this number of articles or paragraphs shall continue to include the articles selected by the Party among those to which special

3 La Charte s'appliquera au territoire ou aux territoires désignés dans la déclaration visée au paragraphe précédent à partir du premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date de réception de la notification de cette déclaration par le Secrétaire Général.

4 Toute Partie pourra, à tout moment ultérieur, déclarer, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, que, en ce qui concerne un ou plusieurs des territoires auxquels la Charte s'applique en vertu du paragraphe 2 du présent article, elle accepte comme obligatoire tout article ou paragraphe numéroté qu'elle n'avait pas encore accepté en ce qui concerne ce ou ces territoires. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la déclaration originale en ce qui concerne le territoire en question et porteront les mêmes effets à partir du premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article M – Dénonciation

1 Aucune Partie ne peut dénoncer la présente Charte avant l'expiration d'une période de cinq ans après la date à laquelle la Charte est entrée en vigueur en ce qui la concerne, ou avant l'expiration de toute autre période ultérieure de deux ans et, dans tous les cas, un préavis de six mois sera notifié au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, qui en informera les autres Parties.

2 Toute Partie peut, aux termes des dispositions énoncées dans le paragraphe précédent, dénoncer tout article ou paragraphe de la partie II de la Charte qu'elle a accepté, sous réserve que le nombre des articles ou paragraphes auxquels cette Partie est tenue ne soit jamais inférieur à seize dans le premier cas et à soixante-trois dans le second et que ce nombre d'articles ou paragraphes continue de comprendre les articles choisis par cette Partie parmi ceux

3. Stadgan skall tillämpas på det eller de territorier som angivits i förklaringen från och med den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter dagen då generalsekretären mottog förklaringen.

4. Varje part får därefter i fråga om ett eller flera av de territorier på vilka stadgan i enlighet med punkt 2 i denna artikel skall tillämpas i ett till Europarådets generalsekretärare ställt meddelande förklara att parten såsom bindande godtar artiklar eller numrerade punkter som inte tidigare godtagits med avseende på det eller de territorierna. Sådana senare gjorda åtaganden skall anses utgöra en integrerad del av den ursprungliga förklaringen med avseende på territoriet i fråga och skall medföra samma verkan från den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter den dag då generalsekretären mottog underrättelsen.

Artikel M – Uppsägning

1. Denna stadga får inte sägas upp av en part förrän efter utgången av en period om fem år från den dag då den trädde i kraft för parten i fråga, eller förrän efter utgången av varje följande tvåårsperiod, varvid i båda fallen meddelande om uppsägning skall delges Europarådets generalsekretärare sex månader i förväg, som därefter skall underrätta övriga parter om uppsägningen.

2. Varje part får i enlighet med vad som stadgas i föregående punkt säga upp vilken artikel eller punkt i del II som helst av stadgan som den har godtagit under förutsättning att den aldrig är bunden av mindre än 16 artiklar resp. 63 punkter och att berörda antalet artiklar eller punkter i fortsättningen skall innefatta de artiklar vilka parten utvalt bland dem som särskilt omnämns i artikel A 1 b.

reference is made in Article A, paragraph 1, subparagraph b

auxquels une référence spéciale est faite dans l'article A, paragraphe 1, alinéa b

3 Any Party may denounce the present Charter or any of the articles or paragraphs of Part II of the Charter under the conditions specified in paragraph 1 of this article in respect of any territory to which the said Charter is applicable, by virtue of a declaration made in accordance with paragraph 2 of Article L.

3 Toute Partie peut dénoncer la présente Charte ou tout article ou paragraphe de la partie II de la Charte aux conditions prévues au paragraphe 1 du présent article, en ce qui concerne tout territoire auquel s'applique la Charte en vertu d'une déclaration faite conformément au paragraphe 2 de l'article L.

3 Varje part får på de villkor som anges i punkt 1 i denna artikel säga upp denna stadga eller någon av de artiklar eller punkter i del II av denna stadga med avseende på territorium för vilket stadgan är tillämplig i enlighet med en förklaring avgiven i överensstämmelse med artikel L 2.

Article N – Appendix

The appendix to this Charter shall form an integral part of it.

Article N – Annexe

L'annexe à la présente Charte fait partie intégrante de celle-ci.

Artikel N – Tillägg

Tillägget till denna stadga skall utgöra en integrerad del av densamma.

Article O – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and the Director General of the International Labour Office of:

Article O – Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux États membres du Conseil et au Directeur général du Bureau international du travail:

Artikel O – Meddelanden

Europarådets generalsekreterare skall meddela Europarådets medlemsstater och Internationella arbetsbyråns generaldirektör om

a any signature;

a toute signature;

a) undertecknande,

b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;

b le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;

b) deponering av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument,

c any date of entry into force of this Charter in accordance with Article K;

c toute date d'entrée en vigueur de la présente Charte conformément à son article K;

c) dag för denna stadgas ikraftträdande i enlighet med artikel K,

d any declaration made in application of Articles A, paragraphs 2 and 3, D, paragraphs 1 and 2, F, paragraph 2, L, paragraphs 1, 2, 3 and 4;

d toute déclaration en application des articles A, paragraphes 2 et 3, D, paragraphes 1 et 2, F, paragraphe 2, et L, paragraphes 1, 2, 3 et 4;

d) förklaring gjord vid tillämpning av artikel A 2 och 3, artikel D 1 och 2, artikel F 2 samt artikel L 1-4,

e any amendment in accordance with Article J;

e tout amendement conformément à l'article J;

e) ändring i enlighet med artikel J,

f any denunciation in accordance with Article M;

f toute dénonciation conformément à l'article M;

f) uppsägning i enlighet med artikel M,

g any other act, notification or communication relating to this Charter.

g tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Charte.

g) andra rättsakter, underrättelser eller meddelanden som rör denna stadga.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this revised Charter.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Charte révisée.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat denna reviderade stadga.

Done at Strasbourg, this 3rd day of May 1996, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to the Director General of the International Labour Office.

Fait à Strasbourg, le 3 mai 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe et au Directeur général du Bureau international du travail.

Upprättad i Strasbourg den 3 maj 1996 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som skall deponeras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall överlämna bestyrkta avskrifter till varje medlemsstat i Europarådet samt till Internationella arbetsbyråns generaldirektör.

APPENDIX TO THE REVISED EUROPEAN SOCIAL CHARTER

ANNEXE À LA CHARTE SOCIALE EUROPÉENNE RÉVISÉE

TILLÄGG TILL EUROPEISK SOCIAL STADGA (REVIDERAD)

Scope of the Revised European Social Charter in terms of persons protected

Portée de la Charte sociale européenne révisée en ce qui concerne les personnes protégées

Den europeiska (reviderade) sociala stadgans räckvidd med avseende på personer som åtnjuter skydd

1 Without prejudice to Article 12, paragraph 4, and Article 13, paragraph 4, the persons covered by Articles 1 to 17 and 20 to 31 include foreigners only in so far as they are nationals of other Parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Party concerned, subject to the understanding that these articles are to be interpreted in the light of the provisions of Articles 18 and 19.

1 Sous réserve des dispositions de l'article 12, paragraphe 4, et de l'article 13, paragraphe 4, les personnes visées aux articles 1 à 17 et 20 à 31 ne comprennent les étrangers que dans la mesure où ils sont des ressortissants des autres Parties résidant légalement ou travaillant régulièrement sur le territoire de la Partie intéressée, étant entendu que les articles susvisés seront interprétés à la lumière des dispositions des articles 18 et 19.

1. Utan hinder av vad som stadgas i artikel 12.4 och artikel 13 4, skall bland de personer som omfattas av artiklarna 1-17 och 20-31 inbegripas utlänningar endast om de är medborgare i annan part och är lagligen bosatta i eller regelmässigt arbetar inom vederbörande parts område; vid tolkning av nämnda artiklar skall dock beaktas vad som stadgas i artiklarna 18 och 19.

This interpretation would not prejudice the extension of similar facilities to other persons by any of the Parties.

La présente interprétation n'exclut pas l'extension de droits analogues à d'autres personnes par l'une quelconque des Parties.

Denna tolkning utesluter inte att en part utsträcker motsvarande rättigheter till att omfatta även andra personer

2 Each Party will grant to refugees as defined in the Convention relating to the Status of Refugees, signed in Geneva on 28 July 1951 and in the Protocol of 31 January 1967, and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible, and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Party under the said convention and under any other existing international instruments applicable to those refugees.

2 Chaque Partie accordera aux réfugiés répondant à la définition de la Convention de Genève du 28 juillet 1951 relative au statut des réfugiés et du Protocole du 31 janvier 1967, et résidant régulièrement sur son territoire, un traitement aussi favorable que possible et en tout cas non moins favorable que celui auquel elle s'est engagée en vertu de la convention de 1951, ainsi que de tous autres accords internationaux existants et applicables aux réfugiés mentionnés ci-dessus.

2. Varje part skall tillförsäkra den som är flyktning enligt den i Genève den 28 juli 1951 underteckande konventionen angående flyktingars rättsliga ställning och enligt protokollet av den 31 januari 1967 som lagligen uppehåller sig inom dess territorium en behandling som är så förmånlig som möjligt och som under alla förhållanden inte är mindre förmånlig än den parten åtagit sig enligt nämnda konvention eller enligt andra gällande internationella överenskommelser som är tillämpliga på sådana flyktingar.

3 Each Party will grant to stateless persons as defined in the Convention on the Status of Stateless Persons done in New York on 28 September 1954 and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Party under the said instrument and under any other existing international instruments applicable to those stateless persons.

3 Chaque Partie accordera aux apatrides répondant à la définition de la Convention de New York du 28 septembre 1954 relative au statut des apatrides et résidant régulièrement sur son territoire un traitement aussi favorable que possible et en tout cas non moins favorable que celui auquel elle s'est engagée en vertu de cet instrument ainsi que de tous autres accords internationaux existants et applicables aux apatrides mentionnés ci-dessus.

3. Varje part skall tillförsäkra de personer som definieras som statslösa i konventionen angående statslösa personers rättsliga ställning undertecknad i New York den 28 september 1954 som lagligen uppehåller sig inom dess territorium en behandling som är så förmånlig som möjligt och som under alla förhållanden inte är mindre förmånlig än den parten åtagit sig enligt nämnda konvention eller enligt andra gällande internationella överenskommelser som är tillämpliga på sådana statslösa personer.

Part I, paragraph 18, and Part II, Article 18, paragraph 1

It is understood that these provisions are not concerned with the question of entry into the territories of the Parties and do not prejudice the provisions of the European Convention on Establishment, signed in Paris on 13 December 1955.

Partie I, paragraphe 18, et Partie II, article 18, paragraphe 1

Il est entendu que ces dispositions ne concernent pas l'entrée sur le territoire des Parties et ne portent pas atteinte à celles de la Convention européenne d'établissement signée à Paris le 13 décembre 1955.

DEL I punkt 18 och DEL II artikel 18.1

Dessa bestämmelser skall inte anses beröra frågan om tillträde till de fördragsslutande parternas territorier eller inverka på bestämmelserna i europeiska bosättningskonventionen som undertecknades i Paris den 13 december 1955.

Part II

Article 1, paragraph 2

This provision shall not be interpreted as prohibiting or authorising any union security clause or practice.

Partie II

Article 1, paragraphe 2

Cette disposition ne saurait être interprétée ni comme interdisant ni comme autorisant les clauses ou pratiques de sécurité syndicale.

DEL II

Artikel 1.2

Denna bestämmelse skall inte tolkas såsom innebärande vare sig förbud mot eller godkännande av organisations-klausuler eller motsvarande praxis.

Article 2, paragraph 6

Parties may provide that this provision shall not apply:

a to workers having a contract or employment relationship with a total duration not exceeding one month and/or with a working week not exceeding eight hours;

b where the contract or employment relationship is of a casual and/or specific nature, provided, in these cases, that its nonapplication is justified by objective considerations.

Article 2, paragraphe 6

Les Parties pourront prévoir que cette disposition ne s'applique pas:

a aux travailleurs ayant un contrat ou une relation de travail dont la durée totale n'excède pas un mois et/ou dont la durée de travail hebdomadaire n'excède pas huit heures;

b lorsque le contrat ou la relation de travail a un caractère occasionnel et/ou particulier, à condition, dans ces cas, que des raisons objectives justifient la non-application.

Artikel 2.6

En part får bestämma att denna bestämmelse inte skall tillämpas på arbetstagare

1. som har ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande för en tid kortare än en månad och/eller en arbetsvecka som är kortare än åtta timmar,

2. när anställningsavtalet eller anställningsförhållandet är av tillfällig och/eller speciell beskaffenhet under förutsättning att i dessa fall det motiveras av objektiva skäl.

Article 3, paragraph 4

It is understood that for the purposes of this provision the functions, organisation and conditions of operation of these services shall be determined by national laws or regulations, collective agreements or other means appropriate to national conditions.

Article 4, paragraph 4

This provision shall be so understood as not to prohibit immediate dismissal for any serious offence

Article 4, paragraph 5

It is understood that a Party may give the undertaking required in this paragraph if the great majority of workers are not permitted to suffer deductions from wages either by law or through collective agreements or arbitration awards, the exceptions being those persons not so covered

Article 6, paragraph 4

It is understood that each Party may, insofar as it is concerned, regulate the exercise of the right to strike by law, provided that any further restriction that this might place on the right can be justified under the terms of Article G.

Article 7, paragraph 2

This provision does not prevent Parties from providing in their legislation that young persons not having reached the minimum age laid down may perform work in so far as it is absolutely necessary for their vocational training where such work is carried out in accordance with conditions prescribed by the competent authority and measures are taken to protect the health and safety of these young persons.

Article 3, paragraphe 4

Il est entendu qu'aux fins d'application de cette disposition les fonctions, l'organisation et les conditions de fonctionnement de ces services doivent être déterminées par la législation ou la réglementation nationale, des conventions collectives ou de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

Article 4, paragraphe 4

Cette disposition sera interprétée de manière à ne pas interdire un licenciement immédiat en cas de faute grave.

Article 4, paragraphe 5

Il est entendu qu'une Partie peut prendre l'engagement requis dans ce paragraphe si les retenues sur salaires sont interdites pour la grande majorité des travailleurs, soit par la loi, soit par les conventions collectives ou les sentences arbitrales, les seules exceptions étant constituées par les personnes non visées par ces instruments

Article 6, paragraphe 4

Il est entendu que chaque Partie peut, en ce qui la concerne, réglementer l'exercice du droit de grève par la loi, pourvu que toute autre restriction éventuelle à ce droit puisse être justifiée aux termes de l'article G.

Article 7, paragraphe 2

La présente disposition n'empêche pas les Parties de prévoir dans la loi la possibilité, pour des adolescents n'ayant pas atteint l'âge minimum prévu, de réaliser des travaux strictement nécessaires à leur formation professionnelle lorsque le travail est réalisé sous le contrôle du personnel compétent autorisé et que la sécurité et la protection de la santé des adolescents au travail sont garanties.

Artikel 3.4

Vad gäller denna bestämmelse skall funktionerna, organisationen och de organisatoriska förhållandena för dessa tjänster bestämmas i enlighet med nationella lagar eller förordningar, kollektivavtal eller andra åtgärder som är lämpliga enligt de nationella förhållandena.

Artikel 4.4

Denna bestämmelse skall tolkas så att den inte förbjuder omedelbart avskedande på grund av allvarlig förseelse.

Artikel 4.5

En part kan göra det åtagande som krävs i denna punkt om det stora flertalet arbetstagare inte tillåts vidkännas avdrag på lön vare sig enligt lag, kollektivavtal eller skiljedom; undantag får endast göras beträffande de personer som inte omfattas av sådan lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom.

Artikel 6.4

Varje part får för sitt eget vidkommande i lag reglera utövat av strejkrätten förutsatt att varje ytterligare inskränkning i denna rätt kan motiveras i enlighet med bestämmelserna i artikel G.

Artikel 7.2

Denna bestämmelse hindrar inte parterna från att i sin lagstiftning bestämma att minderåriga, som inte har uppnått den lägsta bestämda åldern, får utföra arbete i den mån det är absolut nödvändigt för deras yrkesutbildning under förutsättning att sådant arbete utförs i enlighet med de villkor som föreskrivs av behörig myndighet och att åtgärder vidtas för att skydda dessa minderårigas säkerhet och hälsa.

Article 7, paragraph 8

It is understood that a Party may give the undertaking required in this paragraph if it fulfils the spirit of the undertaking by providing by law that the great majority of persons under eighteen years of age shall not be employed in night work

Article 7, paragraphe 8

Il est entendu qu'une Partie aura rempli l'engagement requis dans ce paragraphe si elle se conforme à l'esprit de cet engagement en prévoyant dans sa législation que la grande majorité des personnes de moins de dix-huit ans ne sera pas employée à des travaux de nuit.

Artikel 7.8

En part får göra det åtagande som krävs i denna punkt om parten handlar i åtagandets anda genom att i lag utfärda bestämmelser av innebörd att det stora flertalet personer under 18 år inte får utföra nattarbete.

Article 8, paragraph 2

This provision shall not be interpreted as laying down an absolute prohibition. Exceptions could be made, for instance, in the following cases:

- a if an employed woman has been guilty of misconduct which justifies breaking off the employment relationship;
- b if the undertaking concerned ceases to operate;
- c if the period prescribed in the employment contract has expired.

Article 8, paragraphe 2

Cette disposition ne saurait être interprétée comme consacrant une interdiction de caractère absolu. Des exceptions pourront intervenir, par exemple, dans les cas suivants:

- a si la travailleuse a commis une faute justifiant la rupture du rapport de travail;
- b si l'entreprise en question cesse son activité;
- c si le terme prévu par le contrat de travail est échu.

Artikel 8.2

Denna bestämmelse skall inte tolkas så att den innebär ett absolut förbud. Undantag kan göras t.ex. i följande fall:

1. om en kvinnlig arbetstagarare har gjort sig skyldig till förseelser som motiverar avbrytande av anställningsförhållandet,
2. om ifrågavarande företag upphör med sin verksamhet,
3. om den tid som anges i anställningsavtalet har löpt ut.

Article 12, paragraph 4

The words "and subject to the conditions laid down in such agreements" in the introduction to this paragraph are taken to imply inter alia that with regard to benefits which are available independently of any insurance contribution, a Party may require the completion of a prescribed period of residence before granting such benefits to nationals of other Parties.

Article 12, paragraphe 4

Les mots «et sous réserve des conditions arrêtées dans ces accords» figurant dans l'introduction à ce paragraphe sont considérés comme signifiant que, en ce qui concerne les prestations existant indépendamment d'un système contributif, une Partie peut requérir l'accomplissement d'une période de résidence prescrite avant d'octroyer ces prestations aux ressortissants d'autres Parties.

Artikel 12.4

Orden dock med förbehåll för de villkor som stadgas i ifrågavarande överenskommelser i inledningen till denna punkt innebär bl.a. att en part med avseende på förmåner som utbetalas oberoende av om försäkringspremier har betalats eller ej, får uppställa krav om bosättning under viss tid innan den beviljar medborgare i annan part sådana förmåner.

Article 13, paragraph 4

Governments not Parties to the European Convention on Social and Medical Assistance may ratify the Charter in respect of this paragraph provided that they grant to nationals of other Parties a treatment which is in conformity with the provisions of the said convention.

Article 13, paragraphe 4

Les gouvernements qui ne sont pas Parties à la Convention européenne d'assistance sociale et médicale peuvent ratifier la Charte en ce qui concerne ce paragraphe, sous réserve qu'ils accordent aux ressortissants des autres Parties un traitement conforme aux dispositions de ladite convention

Artikel 13.4

Länder som inte är parter i europeiska konventionen om social och medicinsk hjälp får ratificera stadgan beträffande denna punkt under förutsättning att den beviljar medborgare i övriga parter en behandling som står i överensstämmelse med bestämmelserna i nämnda konvention.

Article 16

It is understood that the protection afforded in this provision covers singleparent families.

Article 17

It is understood that this provision covers all persons below the age of 18 years, unless under the law applicable to the child majority is attained earlier, without prejudice to the other specific provisions provided by the Charter, particularly Article 7.

This does not imply an obligation to provide compulsory education up to the abovementioned age.

Article 19, paragraph 6

For the purpose of applying this provision, the term "family of a foreign worker" is understood to mean at least the worker's spouse and unmarried children, as long as the latter are considered to be minors by the receiving State and are dependent on the migrant worker

Article 20

1 It is understood that social security matters, as well as other provisions relating to unemployment benefit, old age benefit and survivor's benefit, may be excluded from the scope of this article.

2 Provisions concerning the protection of women, particularly as regards pregnancy, confinement and the postnatal period, shall not be deemed to be discrimination as referred to in this article.

3 This article shall not prevent the adoption of specific measures aimed at removing de facto inequalities.

Article 16

Il est entendu que la protection accordée par cette disposition couvre les familles monoparentales

Article 17

Il est entendu que cette disposition couvre toutes les personnes âgées de moins de 18 ans, sauf si la majorité est atteinte plus tôt en vertu de la législation qui leur est applicable, sans préjudice des autres dispositions spécifiques prévues par la Charte, notamment l'article 7.

Cela n'implique pas une obligation d'assurer l'enseignement obligatoire jusqu'à l'âge mentionné ci-dessus.

Article 19, paragraphe 6

Aux fins d'application de la présente disposition, on entend par «famille du travailleur migrant» au moins le conjoint du travailleur et ses enfants non mariés, aussi longtemps qu'ils sont considérés comme mineurs par la législation pertinente de l'Etat d'accueil et sont à la charge du travailleur.

Article 20

1 Il est entendu que les matières relevant de la sécurité sociale, ainsi que les dispositions relatives aux prestations de chômage, aux prestations de vieillesse et aux prestations de survivants, peuvent être exclues du champ d'application de cet article.

2 Ne seront pas considérées comme des discriminations au sens du présent article les dispositions relatives à la protection de la femme, notamment en ce qui concerne la grossesse, l'accouchement et la période postnatale.

3 Le présent article ne fait pas obstacle à l'adoption de mesures spécifiques visant à remédier à des inégalités de fait.

Artikel 16

Det skydd som avses i denna bestämmelse skall anses täcka familjer med en ensamstående förälder.

Artikel 17

Denna bestämmelse skall anses täcka alla personer under arton år om inte myndighetsåldern enligt den lagstiftning som dessa omfattas av uppnås tidigare utan att detta skall inverka på de övriga relevanta bestämmelserna i stadgan, särskilt artikel 7

Detta medför ingen skyldighet att tillhandahålla obligatorisk undervisning upp till nämnda levnadsålder.

Artikel 19.6

Vid tillämpningen av denna bestämmelse skall uttrycket utländsk arbetstagares familj anses innefatta åtminstone arbetstagarens maka/make och ogifta barn så länge dessa anses vara minderåriga i den mottagande staten och är ekonomiskt beroende av den migrerande arbetstagaren.

Artikel 20

1. Frågor som rör socialförsäkringsförmåner, liksom andra bestämmelser rörande arbetslöshetsersättning, ålderspension och efterlevandeförmåner, får undantas från tillämpningsområdet för denna artikel.

2. Bestämmelser om skydd för kvinnor, särskilt i fråga om graviditet, barnsövd och tiden omedelbart därefter, skall inte anses som diskriminering enligt denna artikels mening.

3. Denna artikel skall inte hindra att andra särskilda åtgärder vidtas i syfte att undanröja faktiska brister i jämställdhet.

4 Occupational activities which, by reason of their nature or the context in which they are carried out, can be entrusted only to persons of a particular sex may be excluded from the scope of this article or some of its provisions. This provision is not to be interpreted as requiring the Parties to embody in laws or regulations a list of occupations which, by reason of their nature or the context in which they are carried out, may be reserved to persons of a particular sex.

4 Pourront être exclues du champ d'application du présent article, ou de certaines de ses dispositions, les activités professionnelles qui, en raison de leur nature ou des conditions de leur exercice, ne peuvent être confiées qu'à des personnes d'un sexe donné. Cette disposition ne saurait être interprétée comme obligeant les Parties à arrêter par la voie législative ou réglementaire la liste des activités professionnelles qui, en raison de leur nature ou des conditions de leur exercice, peuvent être réservées à des travailleurs d'un sexe déterminé.

4. Arbetsuppgifter som på grund av sin art eller det sammanhang i vilka de utförs endast kan anförtros till personer av ettdera könet, får undantas från tillämpningsområdet för denna artikel eller vissa av dess bestämmelser. Denna bestämmelse skall inte tolkas som ett krav på parterna att i lagar och förordningar införa en förteckning över arbetsuppgifter som på grund av sin art eller det sammanhang i vilka de utförs kan förbehållas personer av ettdera könet.

Articles 21 and 22

1 For the purpose of the application of these articles, the term "workers' representatives" means persons who are recognised as such under national legislation or practice.

2 The terms "national legislation and practice" embrace as the case may be, in addition to laws and regulations, collective agreements, other agreements between employers and workers' representatives, customs as well as relevant case law.

3 For the purpose of the application of these articles, the term "undertaking" is understood as referring to a set of tangible and intangible components, with or without legal personality, formed to produce goods or provide services for financial gain and with power to determine its own market policy.

4 It is understood that religious communities and their institutions may be excluded from the application of these articles, even if these institutions are "undertakings" within the meaning of paragraph 3. Establishments pursuing activities which are inspired by certain ideals or guided by certain moral concepts, ideals and concepts which are protected by national legislation, may be excluded from the applica-

Articles 21 et 22

1 Aux fins d'application de ces articles, les termes «représentants des travailleurs» désignent des personnes reconnues comme telles par la législation ou la pratique nationales.

2 Les termes «la législation et la pratique nationales» visent, selon le cas, outre les lois et les règlements, les conventions collectives, d'autres accords entre les employeurs et les représentants des travailleurs, les usages et les décisions judiciaires pertinentes.

3 Aux fins d'application de ces articles, le terme «entreprise» est interprété comme visant un ensemble d'éléments matériels et immatériels, ayant ou non la personnalité juridique, destiné à la production de biens ou à la prestation de services, dans un but économique, et disposant du pouvoir de décision quant à son comportement sur le marché.

4 Il est entendu que les communautés religieuses et leurs institutions peuvent être exclues de l'application de ces articles même lorsque ces institutions sont des «entreprises» au sens du paragraphe 3. Les établissements poursuivant des activités inspirées par certains idéaux ou guidées par certains concepts moraux, idéaux et concepts protégés par la législation nationale, peuvent être exclus de l'application

Artiklarna 21 och 22

1. Vid tillämpning av dessa artiklar skall uttrycket arbetstagarrepresentanter avse personer som erkänns som sådana i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

2. Uttrycket nationell lagstiftning eller praxis inbegriper i förekommande fall, utöver lagar och andra förordningar, kollektivavtal, andra avtal mellan arbetsgivare och arbetstagares representanter, seder och bruk samt relevant rättspraxis.

3. Vid tillämpning av dessa artiklar skall uttrycket företag anses avse en verksamhet bestående av konkreta och abstrakta delar, vare sig den är juridisk person eller ej, som bildats i syfte att framställa varor eller erbjuda tjänster i vinstsyfte och med befogenhet att fastställa sin egen marknadspolitik.

4. Religiösa samfund och deras institutioner får undantas från tillämpning av dessa artiklar även om dessa institutioner är företag enligt betydelsen i punkt 3 ovan. Inrättningar som bedriver verksamhet som kännetecknas av vissa ideal eller vägleds av bestämda moralbegrepp, ideal och begrepp som är skyddade av nationell lagstiftning, får undantas vid tillämpningen av dessa artiklar i den utsträckning

tion of these articles to such an extent as is necessary to protect the orientation of the undertaking

5 It is understood that where in a state the rights set out in these articles are exercised in the various establishments of the undertaking, the Party concerned is to be considered as fulfilling the obligations deriving from these provisions.

6 The Parties may exclude from the field of application of these articles, those undertakings employing less than a certain number of workers, to be determined by national legislation or practice.

Article 22

1 This provision affects neither the powers and obligations of states as regards the adoption of health and safety regulations for workplaces, nor the powers and responsibilities of the bodies in charge of monitoring their application.

2 The terms "social and sociocultural services and facilities" are understood as referring to the social and/or cultural facilities for workers provided by some undertakings such as welfare assistance, sports fields, rooms for nursing mothers, libraries, children's holiday camps, etc

Article 23, paragraph 1

For the purpose of the application of this paragraph, the term "for as long as possible" refers to the elderly person's physical, psychological and intellectual capacities.

Article 24

1 It is understood that for the purposes of this article the terms "termination of employment" and "terminated" mean termination of employment at the initiative of the employer.

de ces articles dans la mesure nécessaire pour protéger l'orientation de l'entreprise

5 Il est entendu que, lorsque dans un Etat les droits énoncés dans les présents articles sont exercés dans les divers établissements de l'entreprise, la Partie concernée doit être considérée comme satisfaisant aux obligations découlant de ces dispositions.

6 Les Parties pourront exclure du champ d'application des présents articles les entreprises dont les effectifs n'atteignent pas un seuil déterminé par la législation ou la pratique nationales.

Article 22

1 Cette disposition n'affecte ni les pouvoirs et obligations des Etats en matière d'adoption de règlements concernant l'hygiène et la sécurité sur les lieux de travail, ni les compétences et responsabilités des organes chargés de surveiller le respect de leur application.

2 Les termes «services et facilités sociaux et socio-culturels» visent les services et facilités de nature sociale et/ou culturelle qu'offrent certaines entreprises aux travailleurs tels qu'une assistance sociale, des terrains de sport, des salles d'allaitement, des bibliothèques, des colonies de vacances, etc.

Article 23, paragraphe 1

Aux fins d'application de ce paragraphe, l'expression «le plus longtemps possible» se réfère aux capacités physiques, psychologiques et intellectuelles de la personne âgée

Article 24

1 Il est entendu qu'aux fins de cet article le terme «licenciement» signifie la cessation de la relation de travail à l'initiative de l'employeur.

som är nödvändig för att skydda företagets inriktning

5. När de rättigheter som anges i dessa artiklar i en stat utövas på företagets olika arbetsplatser skall den berörda parten anses uppfylla de skyldigheter som härrör från dessa bestämmelser.

6 Parterna får undanta företag med färre än ett visst antal arbetstagare, som skall bestämmas i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, från tillämpningen av dessa artiklar

Artikel 22

1. Denna bestämmelse skall varken inverka på staternas befogenheter och skyldigheter vad avser hälso- och säkerhetsföreskrifter för arbetsplatser eller på de befogenheter och skyldigheter som tillkommer de organ som ansvarar för övervakning och tillämpning av dessa.

2. Med uttrycken sociala och sociokulturella tjänster och arrangemang skall avses de sociala och/eller kulturella arrangemang som vissa företag tillhandahåller sina arbetstagare, såsom personalvård, motionsanläggningar, amningsrum, bibliotek, ferieläger för barn, m.m.

Artikel 23.1

Vid tillämpning av denna punkt skall uttrycket så länge som möjligt avse de äldres fysiska, mentala och intellektuella förmåga

Artikel 24

1. Vid tillämpningen av denna artikel skall uttrycket uppsägning anses betyda upphörande av anställning på arbetsgivarens initiativ.

2 It is understood that this article covers all workers but that a Party may exclude from some or all of its protection the following categories of employed persons:

a workers engaged under a contract of employment for a specified period of time or a specified task;

b workers undergoing a period of probation or a qualifying period of employment, provided that this is determined in advance and is of a reasonable duration;

c workers engaged on a casual basis for a short period.

3 For the purpose of this article the following, in particular, shall not constitute valid reasons for termination of employment:

a trade union membership or participation in union activities outside working hours, or, with the consent of the employer, within working hours;

b seeking office as, acting or having acted in the capacity of a workers' representative;

c the filing of a complaint or the participation in proceedings against an employer involving alleged violation of laws or regulations or recourse to competent administrative authorities;

d race, colour, sex, marital status, family responsibilities, pregnancy, religion, political opinion, national extraction or social origin;

e maternity or parental leave;

f temporary absence from work due to illness or injury.

2 Il est entendu que cet article couvre tous les travailleurs mais qu'une Partie peut soustraire entièrement ou partiellement de sa protection les catégories suivantes de travailleurs salariés:

a les travailleurs engagés aux termes d'un contrat de travail portant sur une période déterminée ou une tâche déterminée;

b les travailleurs effectuant une période d'essai ou n'ayant pas la période d'ancienneté requise, à condition que la durée de celle-ci soit fixée d'avance et qu'elle soit raisonnable;

c les travailleurs engagés à titre occasionnel pour une courte période.

3 Aux fins de cet article, ne constituent pas des motifs valables de licenciement notamment:

a l'affiliation syndicale ou la participation à des activités syndicales en dehors des heures de travail ou, avec le consentement de l'employeur, durant les heures de travail;

b le fait de solliciter, d'exercer ou d'avoir un mandat de représentation des travailleurs;

c le fait d'avoir déposé une plainte ou participé à des procédures engagées contre un employeur en raison de violations alléguées de la législation, ou présenté un recours devant les autorités administratives compétentes;

d la race, la couleur, le sexe, l'état matrimonial, les responsabilités familiales, la grossesse, la religion, l'opinion politique, l'ascendance nationale ou l'origine sociale;

e le congé de maternité ou le congé parental;

f l'absence temporaire du travail en raison de maladie ou d'accident.

2 Denna artikel skall anses täcka alla arbetstagare; en part får dock undanta följande kategorier av arbetstagare från att åtnjuta skydd av alla eller några av bestämmelserna:

a) arbetstagare som anställs för viss tid eller visst arbete,

b) arbetstagare som genomgår en provanställning eller som tjänstgör under en kvalificeringstid före fast anställning, under förutsättning att prövotiden eller kvalificeringstiden har bestämts på förhand och är av skälig varaktighet,

c) arbetstagare som anställs tillfälligt för en kort tid.

3. Vad avser denna artikel skall följande omständigheter inte utgöra giltigt skäl för uppsägning:

a) medlemskap i en facklig organisation eller deltagande i facklig verksamhet utom arbetstid eller, med arbetsgivarens medgivande, under arbetstid,

b) att någon kandiderar till, utövar eller har utövat uppdrag som arbetstagarrepresentant,

c) att någon har gett in klagomål eller deltagit i ett rättsligt förfarande mot en arbetsgivare, vilket innebär påstående om överträdelse av lag eller annan förordning eller vänt sig till behörig myndighet,

d) ras, hudfärg, kön, civilstånd, familjeansvar, graviditet, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung,

e) frånvaro från arbetet på grund av moderskap eller föräldraledighet,

f) tillfällig frånvaro från arbetet på grund av sjukdom eller skada.

4 It is understood that compensation or other appropriate relief in case of termination of employment without valid reasons shall be determined by national laws or regulations, collective agreements or other means appropriate to national conditions.

Article 25

1 It is understood that the competent national authority may, by way of exemption and after consulting organisations of employers and workers, exclude certain categories of workers from the protection provided in this provision by reason of the special nature of their employment relationship.

2 It is understood that the definition of the term "insolvency" must be determined by national law and practice.

3 The workers' claims covered by this provision shall include at least:

a the workers' claims for wages relating to a prescribed period, which shall not be less than three months under a privilege system and eight weeks under a guarantee system, prior to the insolvency or to the termination of employment;

b the workers' claims for holiday pay due as a result of work performed during the year in which the insolvency or the termination of employment occurred;

c the workers' claims for amounts due in respect of other types of paid absence relating to a prescribed period, which shall not be less than three months under a privilege system and eight weeks under a guarantee system, prior to the insolvency or the termination of the employment.

4 Il est entendu que l'indemnité ou toute autre réparation appropriée en cas de licenciement sans motif valable doit être déterminée par la législation ou la réglementation nationales, par des conventions collectives ou de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

Article 25

1 L'autorité compétente peut à titre exceptionnel et après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs exclure des catégories déterminées de travailleurs de la protection prévue dans cette disposition en raison de la nature particulière de leur relation d'emploi

2 Il est entendu que le terme «insolvabilité» sera défini par la loi et la pratique nationales.

3 Les créances des travailleurs sur lesquelles porte cette disposition devront au moins comprendre:

a les créances des travailleurs au titre des salaires afférents à une période déterminée, qui ne doit pas être inférieure à trois mois dans un système de privilège et à huit semaines dans un système de garantie, précédant l'insolvabilité ou la cessation de la relation d'emploi;

b les créances des travailleurs au titre des congés payés dus en raison du travail effectué dans le courant de l'année dans laquelle est survenue l'insolvabilité ou la cessation de la relation d'emploi;

c les créances des travailleurs au titre des montants dus pour d'autres absences rémunérées afférentes à une période déterminée, qui ne doit pas être inférieure à trois mois dans un système de privilège et à huit semaines dans un système de garantie, précédant l'insolvabilité ou la cessation de la relation d'emploi.

4. Det skall anses att ekonomisk ersättning eller annan vederbörlig gottgörelse vid uppsägning utan giltigt skäl skall bestämmas i enlighet med nationella lagar eller förordningar, kollektivavtal eller på annat sätt som är tillämpligt enligt de nationella förhållandena.

Artikel 25

1 Det skall anses att en behörig nationell myndighet kan, genom undantag och efter samråd med arbetsgivarnas och arbetstagarorganisationer, utesluta vissa kategorier av arbetstagare från det skydd som avses i denna bestämmelse på grund av den speciella arten av deras anställningsförhållanden.

2 Det skall anses att definitionen av uttrycket insolvens skall fastställas i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.

3. Arbetstagarernas fordringar som täcks av denna bestämmelse skall omfatta minst

a) lönefordringar som gäller lön för en bestämd period, som inte får vara kortare än tre månader enligt ett system med förmånsrätt och åtta veckor enligt ett garantisystem, före insolvensen eller upphörande av anställningen,

b) fordringar avseende inestående semesterlön som grundar sig på arbete utfört under året då insolvensen inträffade eller anställningen upphörde,

c) fordringar på inestående ersättning avseende andra slag av betald frånvaro härrörande från en bestämd period som inte får vara kortare än tre månader enligt ett system med förmånsrätt och åtta veckor enligt ett garantisystem, före insolvensen eller upphörande av anställningen.

4 National laws or regulations may limit the protection of workers' claims to a prescribed amount, which shall be of a socially acceptable level.

Article 26

It is understood that this article does not require that legislation be enacted by the Parties.

It is understood that paragraph 2 does not cover sexual harassment.

Article 27

It is understood that this article applies to men and women workers with family responsibilities in relation to their dependent children as well as in relation to other members of their immediate family who clearly need their care or support where such responsibilities restrict their possibilities of preparing for, entering, participating in or advancing in economic activity. The terms "dependent children" and "other members of their immediate family who clearly need their care and support" mean persons defined as such by the national legislation of the Party concerned.

Articles 28 and 29

For the purpose of the application of this article, the term "workers' representatives" means persons who are recognised as such under national legislation or practice.

Part III

It is understood that the Charter contains legal obligations of an international character, the application of which is submitted solely to the supervision provided for in Part IV thereof

4 Les législations et réglementations nationales peuvent limiter la protection des créances des travailleurs à un montant déterminé qui devra être d'un niveau socialement acceptable.

Article 26

Il est entendu que cet article n'oblige pas les Parties à promulguer une législation.

Il est entendu que le paragraphe 2 ne couvre pas le harcèlement sexuel.

Article 27

Il est entendu que cet article s'applique aux travailleurs des deux sexes ayant des responsabilités familiales à l'égard de leurs enfants à charge ainsi qu'à l'égard d'autres membres de leur famille directe qui ont manifestement besoin de leurs soins ou de leur soutien, lorsque ces responsabilités limitent leurs possibilités de se préparer à l'activité économique, d'y accéder, d'y participer ou d'y progresser. Les termes «enfants à charge» et «autre membre de la famille directe qui a manifestement besoin de soins et de soutien» s'entendent au sens défini par la législation nationale des Parties.

Articles 28 et 29

Aux fins d'application de ces articles, le terme «représentants des travailleurs» désigne des personnes reconnues comme telles par la législation ou la pratique nationales.

Partie III

Il est entendu que la Charte contient des engagements juridiques de caractère international dont l'application est soumise au seul contrôle visé par la partie IV.

4. Nationella lagar och förordningar får begränsa det skydd som ges arbetstagares fordringar till ett bestämt belopp vilket skall ligga på en socialt acceptabel nivå.

Artikel 26

Denna artikel skall inte anses påfordra lagstiftning av parterna.

Punkt 2 skall inte anses omfatta sexuella trakasserier.

Artikel 27

Denna artikel skall anses vara tillämplig för manliga och kvinnliga arbetstagare med familjeansvar för egna av dem beroende barn samt för annan medlem av den närmaste familjen som påtagligt behöver deras omvårdnad eller stöd där sådant ansvar begränsar deras möjligheter att förbereda, engagera sig i, delta i eller förkovra sig i förvärvsverksamhet. Begreppen beroende barn och andra medlemmar av den närmaste familjen som påtagligt behöver deras omvårdnad och stöd avser personer som definieras som sådana i den berörda statens nationella lagstiftning.

Artiklarna 28 och 29

Vid tillämpning av dessa artiklar betyder begreppet arbetstagarrepresentanter personer som erkänns som sådana i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

DEL III

Stadgan innebär en rättslig, internationell förpliktelse vars uppfyllande uteslutande är underställt den övervakning som avses i dess del IV.

Article A, paragraph 1

It is understood that the numbered paragraphs may include articles consisting of only one paragraph.

Article A, paragraphe 1

Il est entendu que les paragraphes numérotés peuvent comprendre des articles ne contenant qu'un seul paragraphe.

Artikel A 1

Det skall anses att de numererade punkterna får innehålla artiklar bestående av endast en punkt.

Article B, paragraph 2

For the purpose of paragraph 2 of Article B, the provisions of the revised Charter correspond to the provisions of the Charter with the same article or paragraph number with the exception of:

Article B, paragraphe 2

Aux fins du paragraphe 2 de l'article B, les dispositions de la Charte révisée correspondent aux dispositions de la Charte qui portent le même numéro d'article ou de paragraphe, à l'exception:

Artikel B 2

Med avseende på artikel B 2 motsvarar bestämmelserna i den reviderade stadgan bestämmelserna i stadgan med samma nummer på artiklar och punkter med undantag för

a Article 3, paragraph 2, of the revised Charter which corresponds to Article 3, paragraphs 1 and 3, of the Charter;

a de l'article 3, paragraphe 2, de la Charte révisée qui correspond à l'article 3, paragraphes 1 et 3, de la Charte;

a) artikel 3.2 i den reviderade stadgan, som motsvarar stadgans artikel 3.1 och 3.3,

b Article 3, paragraph 3, of the revised Charter which corresponds to Article 3, paragraphs 2 and 3, of the Charter;

b de l'article 3, paragraphe 3, de la Charte révisée qui correspond à l'article 3, paragraphes 2 et 3, de la Charte;

b) artikel 3.3 i den reviderade stadgan, som motsvarar stadgans artikel 3.2 och 3.3,

c Article 10, paragraph 5, of the revised Charter which corresponds to Article 10, paragraph 4, of the Charter;

c de l'article 10, paragraphe 5, de la Charte révisée qui correspond à l'article 10, paragraphe 4, de la Charte;

c) artikel 10.5 i den reviderade stadgan, som motsvarar stadgans artikel 10.4,

d Article 17, paragraph 1, of the revised Charter which corresponds to Article 17 of the Charter.

d de l'article 17, paragraphe 1, de la Charte révisée qui correspond à l'article 17 de la Charte.

d) artikel 17 1 i den reviderade stadgan, som motsvarar stadgans artikel 17.

Part V

Partie V

DEL V

Article E

Article E

Artikel E

A differential treatment based on an objective and reasonable justification shall not be deemed discriminatory.

Une différence de traitement fondée sur un motif objectif et raisonnable n'est pas considérée comme discriminatoire.

En differentierad behandling som är objektivt och skäligt motiverad skall inte anses vara diskriminerande.

Article F

Article F

Artikel F

The terms "in time of war or other public emergency" shall be so understood as to cover also the threat of war.

Les termes «en cas de guerre ou en cas d'autre danger public» seront interprétés de manière à couvrir également la menace de guerre.

Begreppet krig eller annat nationellt kristillstånd skall också täcka krigshot.

Article I

Article I

Artikel I

It is understood that workers excluded in accordance with the appendix to Articles 21 and 22 are not taken into account in establishing the number of workers concerned.

Il est entendu que les travailleurs exclus conformément à l'annexe des articles 21 et 22 ne sont pas pris en compte lors de l'établissement du nombre des travailleurs intéressés.

Arbetstagare som är uteslutna i enlighet med tillägget till artiklarna 21 och 22 skall inte medräknas vid beräkning av antalet berörda arbetstagare.

Article J

The term "amendment" shall be extended so as to cover also the addition of new articles to the Charter.

Article J

Le terme «amendement» sera entendu de manière à couvrir également l'inclusion de nouveaux articles dans la Charte.

Artikel J

Begreppet ändring skall utsträckas till att täcka även införande av nya artiklar i stadgan.

